

Cinkarni

Nove pridobitve v Cinkarni

Naša delovna organizacija se lahko ponaša s tremi novimi objekti, ki so bili v letošnjem letu predani svojemu namenu. V tozdu Kemija v Mozirju je bila zgrajena nova skladiščna dvorana, v tozdu Grafika je pričela poizkusna proizvodnja v novem obratu veziv, tozdu Transport pa je zgradil delavnico za popravilo svojih motornih vozil.

Ob otvoritvi skladiščne dvorane v Mozirju je bila prirejena skromna slovesnost, katere so se poleg številnih članov našega delovnega kolektiva udeležili predstavniki občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij iz Mozirja, Celja in republike. Vse goste je pozdravil direktor tozda Ferdo Erjavec. Predsednik kolegijskega poslovnega organa Maks Bastl je spregovoril o pomenu tega objekta za nadaljnji razvoj tozda v Mozirju, ki temelji na poslovno tehničnem sodelovanju med Cinkarno in tovarno JUB iz Dola pri Ljubljani.

O sedanjem gospodarskem in družbenopolitičnem položaju pa je spregovoril Janez Zahrastnik, član predsedstva CK ZKS in sekretar medobčinskega sveta ZKS.

Nova skladiščna dvorana je pomembna pridobitev za tozdu Kemija v Mozirju

V sodobni delavnici za popravilo motornih vozil bodo pogoji dela bistveno boljši kakor v stari

Predkongresne aktivnosti

V predkongresne aktivnosti ob 10. kongresu Zveze sindikatov Slovenije so se vključili vsi izvršni odbori osnovnih organizacij sindikata v tozdih in delovni skupnosti skupnih služb.

Na izvršnem odboru konference smo se dogovorili, da bodo posamezni IO imeli tematske razprave o kongresnih dokumentih, razprave pa naj bi bile usmerjene na konkretne probleme v tozdu oziroma so zasnovane, kaj bomo storili in kaj smo zaznali v naši neposredni praksi.

Tako so na primer v Veflonu razpravljali o uresničevanju svobodne menjave dela. Sindikati se bodo zavzemali za to, da bodo odnosi med tozdom in skupnimi službami zasnovani še naprej tako kot to zahteva svobodna menjava dela, delitev dohodka in OD pa zasnovana na skupnih osnovah in merilih.

Izvršni odbor Titanovega dioksida se je v svoji razpravi lotil uveljavljanja in dela samoupravnih delavskih kontrol.

V Grafiki so obravnavali samoupravno organiziranost, predvsem pa odnose med tozdi v delovni organizaciji ter odnose med skupnimi službami in tozdi.

Mnenja so, da so ti odnosi načeloma dobri, sindikat pa se bo skupaj z ostalimi DPO zavzemal, da bodo ostali na tej ravni.

V delovni skupnosti skupnih služb so obravnavali problematiko zagotavljanja bolj zdravih, varnejših in bolj humanih delovnih razmer, problematiko glede varnostnih ukrepov pri delu ter večjo odgovornost slehernega delavca v zvezi z varstvom. Obravnavali so vzroke nesreč pri delu in kako je urejeno povezovanje medicine dela s tozidi.

V Vzdrževanju so se v razpravi lotili problema rekreacije, oddiha in telesne kulture. Predvsem so nakazali na problem, da bo potrebno zagotoviti v prihodnje večje število kapacitet, tako da bo možnost letovanja omogočena večjemu številu delavcev, predvsem pa bo potrebno oddvojiti več sredstev za letovanje delavcev, ki so socialno ogroženi pa tudi tistim, ki delajo v težkih delovnih razmerah.

Obveščanje v DO je ena od osnovnih nalog. To je temeljna sestavina samoupravljanja. Delavci imajo pravico in dolžnost zahtevati, da so resnično, redno, pravočasno in popolno ter razumljivo obveščeni. O tem so razpravljali v izvršnem odboru sindikata Metalurgije.

V Kemiji so razpravljali o problemih zaposlovanja in preusmerjanja delavcev. Dolžnost vse naše družbe je, da ne bodo ostajali mladi brez zaposlitve. Potrebno bo hitrejše zaposlovanje v materialni proizvodni pri delih in nalogah, kjer nastaja nova vrednost, predvsem pa bo potrebno materialno in družbeno bolj ovrednostiti proizvodno delo in delo v težjih razmerah.

Izvršni odbor konference osnovnih organizacij je v svoji razpravi ocenil dosedanje investicijske naložbe. Sindikat bo še naprej zahteval, da nobena odločitev o investicijah ne bo sprejeta, ne da bi o njej stvarno odločali delavci. Terjal bo še večjo odgovornost samoupravnih organov, poslovnih organov in strokovnih služb, da bodo delavci dobili vse informacije o načinu zagotavljanja dinarskih in deviznih sredstev, o tem kako bomo zagotovili energijo, surovine in kadre, kakšni bodo učinki bodoče investicije za povečanje izvoza in zmanjšanje uvoza, kolikšen dohodek bomo dosegli z investicijo in drugo.

V vseh razpravah v pripravi na kongres Zveze sindikatov so vsi izvršni odbori tudi razpravljali o operativnem programu ukrepov in aktivnostih za zagotavljanje obsega proizvodnje v »CINKARNI« na dosedanji ravni, o možnostih povečanja izvoza ter zmanjšanju uvoza, o maksimalnem angažiranju Marketinga za redno dobavo vseh vrst surovin.

Priprave na slovenski in jugoslovanski sindikalni kongres so v polnem teku.

Zanje je značilno, da jim dajejo ton naporu za uresničevanje nalog in ciljev gospodarske stabilizacije in nadaljnega razvoja socialističnega samoupravljanja. Sindikat mora spodbuditi, da bodo delavci razpravljali o vseh družbenih

Zgodovina Zveze sindikatov in njene nadaljnje naloge

Ker je pred nami deseti kongres Zveze sindikatov Slovenije, bomo skušali na kratko narediti pregled kongresov od leta 1945.

Prvi kongres ESS (enotnih sindikatov Slovenije) je bil od 25. do 27. septembra 1945 v Ljubljani. Kongres je potrdil dotedanja prizadevanja in sprejel pravila organizacije in delovanja. Kongresu so sledili prvi občni zbori sindikalnih podružnic. Hkrati so po delovnih kolektivih v Sloveniji začeli organizirati tekmovanja z geslom »Vse sile za obnovo in napredek«.

Drugi kongres ZSS (tokrat je bil tudi že uveljavljen naziv Zveza sindikatov Jugoslavije) od 27. do 29. maja 1949 se je zavzel za nadaljno graditev socializma v Jugoslaviji pod vodstvom KPJ in tov. Tita, ter podrobno obravnaval vsa področja sindikalnega delovanja. Tudi volitve v prve delavske svete leta 1950 so vplivale na delovanje in vlogo sindikata v naši družbi. Veliko je bilo naporov za doseg ciljev petletke, obenem pa sta bila uvedena nov gospodarski in nov plačilni sistem. Sindikati se se angažirali pri njegovem delovanju, tolmačenju in izvajanju v podjetjih. Poleg tega so bile sindikalne organizacije zadolžene za izvedbo volitev v prve delavske svete in za nudenje pomoči pri njihovem delu in uveljavljanju.

Tretji kongres od 24. do 26. maja 1953 je imel osrednjo temo: Vloga sindikatov pri razvoju družbenega samoupravljanja. Leta 1955 so se sindikati tudi organizacijsko prilagodili novemu komunalnemu sistemu in ustanovili občinske sindikalne svete. Sprejet je bil nov način dela. Namesto kongresov so delo sindikatov obravnavali OBČNI ZBORI republiškega sveta ZSS. Ta način dela je ostal v veljavi vse do leta 1974. V tem času je bilo 7 občnih zborov. Prvi je bil 6. februarja 1956. Na njem so razpravljali o uveljavljanju novega gospodarskega sistema, o vprašanih političnega, prosvetnega in vzgojnega dela ter nagrajevanja. Naslednji, 22. in 23. februarja 1957 v Mariboru je sklenil posvetiti delo sindikatov predvsem vprašanju življenjske ravni, produktivnosti dela, samoupravljanju ter izobraževanju odraslih. Hkrati so se sindikati vključili v razprave na prvi kongres delavskih svetov, ki je bil junija istega leta. V času 3. občnega zbora 30. junija 1958 ter

problemih, soočali pripravljene dokumente za kongres s stvarnimi razmerami in hotenji ter pri tem opozarjali tudi na številne zagate, ki jim v preteklosti nismo bili kos.

Dragan MUROVIČ

četrtega 4. in 5. novembra 1959 je bilo delo sindikatov poleg vseh že omenjenih dejavnosti, usmerjeno predvsem v razvoj samoupravljanja, storilnosti dela in nagrajevanja. Sledil je občni zbor 5. januarja 1962, na katerem so podrobno pretresli celotni gospodarski razvoj Slovenije. Šesti občni zbor je bil aprila 1964, v naslednjem letu pa se je po sprejetju gospodarske in družbene reforme večina aktivnosti sindikata usmerila v to smer. Vprašanjem izvajanja reforme in razvijanju samoupravne zavesti proizvajalcev je bilo delo sindikatov posvečeno tudi v času 7. občnega zbora, 7. februarja 1968. Poleg že omenjenih področij sindikalne dejavnosti moramo omeniti še organizacijo različnih seminarjev in tečajev, kulturno prosvetno delo ter skrb za izobraževanje odraslih in izobraževanje ob delu.

Naslednji občni zbor oziroma kongres naj bi se sestel leta 1972, vendar je bil zaradi trenutnih družbenopolitičnih razmer preložen. Medtem pa je bilo nekaj sindikalnih konferenc od katerih je pomembna zlasti druga, 18. 6. 1970, na kateri so sprejeli statut ZSS.

Osmi kongres je bil 7. in 8. novembra 1974 v Celju. Na njem je bil dokončno izoblikovan statut. Delo je teklo v štirih komisijah: za nadaljni razvoj samoupravljanja, za dohodek in delitev dohodka, za družben standard in socialno varnost ter za organiziranost in razvoj sindikatov.

Osrednja tema devetega kongresa, ki je bil 25. in 26. oktobra 1978 v Mariboru, je bila vloga sindikatov pri uveljavljanju socialističnega samoupravljanja. Več pozornosti naj se posveti življenjskim potrebam delavcev. Poudarjeno je bilo, da moramo delavcu zagotoviti prevladajočo vlogo pri razporejanju dohodka in pri kreptvi samoupravljanja v političnem življenju.

Tako je pred nami 10. kongres, ki bo sprejel sklepe in stališča ter se zavzel zlasti za nasledne aktivnosti, ki jih bomo morali vsi uresničevati in se zavzemati da se bodo dosledno uresničevale:

Trajna naloga in dolžnost vseh organov in organizacij ZS je, da s konkretnimi aktivnostmi mobilizirajo delavce in zagotovijo pogoje, da bodo le-ti kar najbolj dosledno uveljavili svoje samoupravne pravice in ustrezno vlogo tozdov.

- Samoupravno odločanje delavcev mora postati celovit sistem odnosov v tozdo skupščin družbenopolitičnih skupnosti.

- Zagotoviti je potrebno demokratičen postopek pri sprejemanju samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov. Organizacije in organi Zveze sindikatov morajo zahtevati celovito in objektivno informiranje delavcev.

- Organizacije in organi Zveze sindikatov morajo zahtevati odgovoren odnos delavcev, poslovnih in samoupravnih organov pri izpolnjevanju delovnih in samoupravnih dolžnosti, ter terjati odgovornost od vseh tistih delavcev, ki s svojim neodgovornim delom in vedenjem prispevajo k neodgovorni in nesmotrni porabi družbenih sredstev. Treba bo preprečiti zlorabe, nezakonitosti, različne oblike privatizacije in zapiranje v lastne okvire.

- Organizacije in organi Zveze sindikatov se bodo morali na vseh ravneh zavzemati za znižanje inflacije za odgovornejši odnos do dela in odgovornejšo uporabo družbenih sredstev, zlasti pa za povečanje produktivnosti dela. Stalna naloga v aktivnosti vseh mora biti v tem, da morajo delavci odločati o celotnem prihodu in o sredstvih za osebne dohodke.

- Nobena odločitev o investicijah ne bo sprejeta, ne da bi o njej stvarno odločali delavci. Večjo odgovornost bo treba terjati od samoupravnih organov, poslovnih organov in strokovnih služb, da bodo delavci dobili vse informacije o načinu zagotavljanja dinarskih sredstev; o tem kako bomo zagotovili energijo, surovine in kadre, kakšni bodo učinki bodoče investicije za povečanje izvoza in zmanjšanja uvoza. Predvsem moramo gledati na to, da bomo več proizvedli, več izvozili ter čim manj uvozili, kajti to nam je pogoj, da se bomo izkopal iz sedanjih težav.

- Organi in organizacije ZS se morajo zavzemati, da se bodo realni osebni dohodki gibali do stopnje rasti produktivnosti dela in v mejah ustvarjenega dohodka, da bomo omejili visoko rast življenjskih stroškov, da bomo hitreje reševali stanovanjska vprašanja, zagotavljali bolj zdrave in bolj humane delovne razmere.

- Treba bo zagotoviti možnost za produktivno zaposlovanje zlasti mladih in strokovno usposobljenih oseb. Pri tem bo treba zaposlovati zlasti v materialni proizvodnji in na delih in nalogah, kjer nastaja nova vrednost. Treba se bo zavzemati za hitrejše izvajanje kadrovske politike, ter zaposlovati na ključnih mestih delavce, ki so za to usposobljeni.

- Vse organizacije Zveze sindikatov se bodo morale še bolj zavzemati za organiziran oddih in razvoj rekreacije in telesne kulture delavcev.

- Treba bo dosledno uresničevati sistem zdravstvenega in pokojninskoinvalidskega zavarovanja.

- Organi in organizacije Zveze sindikatov se bodo zavzemali za večje možnosti, za hitrejši razvoj organiziranih oblik družbene skrbi za otroke, za hitrejše odpravljanje specifičnih problemov žena-delavk.

- Odločno bomo morali odpravljati neupravičene socialne razlike

- Trajna naloga sindikatov je dosledno podružbljanje nalog SLO in DS.

Osnovna organizacija Zveze sindikatov le počasi uresničuje svoje funkcije in naloge. Zato je trajna naloga in dolžnost vseh, da jo razvijajo kot temelj organiziranega političnega delovanja. Pri svojem delu morajo izhajati tako iz interesov, potreb in pobud članstva oziroma iz potreb delavcev v tozdih oziroma DSSS. Člani zveze sindikatov morajo aktivno in ustvarjalno sodelovati pri oblikovanju in uresničevanju stališč organizacij in organov zveze sindikatov.

Potrebno je stalno usposabljanje vsega članstva. Ob tej priložnosti naj na kratko omenim še osnovno dejavnost ter funkcijo ZSS zlasti pa osnovnih organizacij ZS v tozdih in skupnih službah.

Najpomembnejša naloga OOZS je razvijanje samoupravnega sistema na vseh področjih političnega, ekonomskega, in socialnega razvoja. Pomembno nalogo ima sindikat na področju vzgoje in izobraževanja na področju normativnega urejanja združenega dela in s tem delovnih razmerij. Funkcija sindikata je prav tako pomembna pri oblikovanju in uresničevanju kadrovske politike in zaposlovanju, na področju informativnega sistema. V njeno dejavnost spada vprašanje osebnega in splošnega standarda ter socialna pomoč ogroženim. Posebna naloga oziroma dejavnost sindikata je po zakonu o združenem delu

pri sklepanju samoupravnih sporazumov. Sindikat mora sodelovati pri sklepanju oz. sprejemanju samoupravnih sporazumov, s katerimi se urejajo medsebojna (delovna) razmerja delavcev in določajo osnove in merila za razporejanje dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke.

Sindikat ima pravico in dolžnost, da lahko zahteva, da so delavci obveščeni o delu in izvrševanju sklepov delavskega sveta, ter o delu poslovnega organa tozdog.

Pomembno nalogo ima pri uresničevanju delavske kontrole in s tem v zvezi skrbi za usposabljanje delavcev za delo delavske kontrole, daje pomoč pri kadrovanju kandidatov v delavsko kontrolo, ter nudi varstvo članov delavske kontrole.

V okviru varstva pravic delavcev ima sindikat vrsto pravic oziroma dolžnosti, predvsem, da ga na zahtevo ali s privolitvijo delavca zastopa pri uveljavljanju pravic oziroma, da ga zastopa v disciplinskem postopku.

Nenazadnje pa naj omenim še važno nalogo sindikata v volilnem postopku, v zvezi z evidentiranjem delegatov v samoupravne organe, organe DPS in SiS.

Pred našo družbo je nujna in neodločljiva naloga. Na vseh ravneh in v vseh okoljih se bomo morali veliko bolj organizirati in resneje kot doslej spopadati z gospodarsko in družbeno krizo, pa tudi s krizo vrednot in zavesti ter odgovornosti. Najpomembnejši akt našega dela in ravnanja je resolucija 12. kongresa ZKJ in resolucija 9. kongresa ZSJ ter 10. kongresa ZSS.

Eno je jasno: Če želimo gospodarstvo postaviti na noge, moramo zagotoviti nagel razvoj socialističnega samoupravljanja in to tako, da bomo nenehno krepili vlogo neposrednih proizvajalcev in celotnega združenega dela.

D. M.

Izgradnja železooksidnih pigmentov

Cinkarna je sprejela dokončno odločitev o izgradnji obrata železooksidnih pigmentov.

V ta namen je bila formirana tudi projektna skupina, ki pokriva vsa področja za pripravo investicije. V njej so tudi predstavniki Razvojnega centra - Celje za gradbeni del in Smelta Ljubljana za tehnološki del.

Osnovni cilj in vodilo za izbiro investicije je bil naslednji: proizvajati izključno visokokvalitetne pigmente, katere zahteva tržišče za predelavo v kvalitetne produkte in s tem popolna nadomestitev dosedanjega uvoza za celotno jugoslovansko tržišče. Na tej osnovi je bila tudi izbrana tehnologija predelave odpadnega železovega sulfata (pri pro-

izvodnji TiO_2) in odpadnega železa. Predelava železovega sulfata dobiva v Cinkarni zaradi ekološkega faktorja primarno vlogo.

Predvidena vrednost investicije je 640.081.000,00 din z letno kapaciteto 5.000 t. Za domačo prodajo je planirano 3.000 t, kar zadošča za potrebe tržišča in 2.000 t za izvoz na konvertibilno področje.

Rekapitulacija investicije:

- osnovna sredstva	
skupaj	575.384.000,00 din
- obratna sredstva	
skupaj	16.170.000,00 din
- druga potrebna sredstva	48.527.000,00 din
Skupaj vsa sredstva	640.081.000,00 din

Struktura virov:

- bančni kredit	177,466.000,00	27,7 %
- izvajalci del in dobav. opr.	126,469.000,00	19,8 %
- sovlagatelji	182,000.000,00	28,4 %
- lastna sredstva	154,146.000,00	24,1 %

Skupaj 640,081.000,00 100,00 %

Stanje investicije:

Pospešeno potekajo aktivnosti na zaključitvi finančnega kroga investicije. Pripravljenost izbranih oz. predvidenih sovlagateljev je velika, vendar jih tare pomanjkanje finančnih sredstev za sovlaganje - soudeležbo. V glavnem vsi izražajo pripravljenost za sokreditira-

nje. Izbrani sovlagatelji so naslednji:

- SOZD Kemija Ljubljana (Helios, Color, Jub, Donit)
- Karbon Zagreb
- Chromos Zagreb
- Kemoboja Zagreb
- KGK - Karlovac
- Duga Beograd
- Pomoravlje Niš
- Zvezda Gornji Milanovac
- Progres Beograd

Začetek investicije je planiran za konec tretjega četrtletja, ko mora biti zaključen finančni krog in pridobljeno gradbeno dovoljenje. Potrebna dokumentacija je izdelana.

Vsi podatki se nanašajo na investicijski program za izgradnjo železo-oksidskih pigmentov, ki ga je izdelal Razvojni center - Celje, v decembru 1981. leta.

Mitja Veber

Industrijska termoelektrarna v Cinkarni

V Cinkarni zaključujemo izgradnjo nove naprave za proizvodnjo žveplene kisline na osnovi elementarnega žvepla. Vroči žvepleni plini, ki se razvijajo pri zgorevanju žvepla se vodijo preko utilizacijskega kotla, ki tako daje 30 t pare na uro pri temperaturi 523°K. Sama naprava (S-kislina) porabi del parne energije za lastne potrebe (odplinjevanje napajalne vode za kotel ...).

Ostane okoli 25 t pare na uro, ki je na razpolago kot višek. Ta naj bi nadomestil proizvodnjo pare v kotlarni titanovega dioksida, kjer smo doslej uporabljali mazut. S tem bi z ekološkega vidika razbremenili celjsko ozračje s plini SO₂. Kljub temu predvidevamo kontinuirano obratovanje enega kotla v kotlarni titanovega dioksida, kot »toplo rezervo« za primer izpada proizvodnje pare na S-kislini. Obratoval naj bi na ekonomskem minimumu in še v področju, ki omogoča avtomatsko obratovanje. S tem bi zagotovili pokrivanje konic porabe in omogočili obratovalno zanesljivost tehnološke pare za celotno Cinkarno.

Po bilanci proizvodnje (obstoječi kotli na kislinah, kotli kotlarne titanov dioksid) in porabe Cinkarne predvsem v letnem času, ugotovljamo višek pare do okoli 25 t na uro.

Energijo, ki jo para z navedenimi parametri vsebuje, smo dolžni najbolj gospodarno izkoristiti, predvsem danes, ko je energija zelo pomemben element cene naših proizvodov. Gospodarna pretvorba te energije je toliko bolj pomembna, če upoštevamo težave pri oskrbi z energetske mediji vseh vrst.

Ob iskanju porabe razpoložljive pare

izven Cinkarne, so prišli v poštev potrošniki z majhnimi potrebami, predvsem samo v zimskem času, ko so viški razpoložljive pare manjši. S tem bi poletni viški še naprej ostajali neizkoriščeni. Toplovodni sistem mesta Celja pa je časovno preveč odmaknjen.

Tako se je ponudila rešitev pretvorbe parne energije v električno preko turboagregata, ki ga sestavljata parna turbina in generator. Izbrana je bila turbina s kondenzatorjem na vodno hlajenje, za kar potrebujemo dodatni hladilni stolp, kondenzat pa se vrača v napajalni rezervoar kotla. Sinhronski generator je moči 4 MVA in bo obratoval sinhrono na cinkarniško omrežje 6 KV.

Proizvodnja električne energije bo znatna predvsem poleti in to okoli 50 % današnje porabe Cinkarne (celotna mesečna poraba Cinkarne 5 milj kWh). V zimskem obdobju računamo z mnogo manjšo proizvodnjo, pač glede na razpoložljive viške pare. Agregat bo poleg proizvodnje električne energije (kWh) pokrival tudi del konic obtežbe (kW) s prilagojeno regulacijo pa bo možno tudi izboljšati fazni faktor v omrežju Cinkarne.

Vse tri obratovalne možnosti generatorja so znatne tarifne postavke pri plačilu dobavljene električne energije; pri nas glede na proizvodnjo iz viška pare vezane na določen prihranek, v širšem električnem omrežju pa na delno razbremenitev le-tega.

Izdelava tehnične dokumentacije je zaupana Industroprojektu Zagreb, dobavitelj turbine bo Jugoturbina Karlovac, generatorja pa Rade Končar Zagreb.

Zahtevna investicija vsebuje tudi dokaj dolge dobavne roke opreme (generator, turbina - 18 mesecev), zato je planiran začetek obratovanja v letu 1984.

Mihael Burnik

Kako smo poslovali v prvem polletju

PROIZVODNJA

Planirani fizični obseg proizvodnje od januarja do junija 1982 ni bil dosežen. Največji vzrok nedoseženega plana je pomanjkanje surovin iz uvoza.

TOZD Metalurgija: Pomanjkanje čistega cinka in stagnacija v gradbeništvu na zahodnem tržišču (pločevina).

TOZD Kemija Celje: Pri masah za gradbeništvu in barvilih ni uvoženih surovin, primanjkuje pa tudi delovne sile. Proizvodnja litopona je manjša od planirane zaradi nerentabilnosti (visoke cene surovin in ostalih stroškov). Proizvodnja humovita je nižja zaradi pomanjkanja uvožene šote.

TOZD Grafika: Začeli smo opuščati proizvodnjo kemorapid plošč zaradi težke dobave fotografskega papirja iz uvoza. Težave so tudi z dobavo uvoženih surovin za mikral plošče. Pri organilih se preusmerjamo na bele organole, ker proizvodnja zanje izhaja iz domačih surovin (titan), za ostale vrste pa ni dovolj pigmentov iz uvoza. Na obseg proizvodnje organolov vpliva povpraševanje trga.

TOZD-i Kemija Mozirje, Titanov dioksid in Veflon so dosegli plan, saj je proizvodnja nemoteno tekla brez večjih zastojev.

PRODAJA

TOZD Metalurgija: Plan prodaje ni bil dosežen. V zadnjih mesecih se to pozna predvsem vrednostno zaradi velike udeležbe predelave (pločevina, legure). Še vedno primanjkuje čistega cinka. Če primerjamo eksterno in interno realizacijo glede na plan, je bila interna prodaja večja in to za 8,05 %, eksterna pa je bila pod planom za 28,05 %. Na to je vplivala tudi velika zahteva po cinkovem prahu za tozd Kemija Mozirje. Prav tako bi lahko bila večja tudi eksterna prodaja cinkovega prahu (predvsem izvoz), če se ne bi združevala devizna sredstva. Problem prodaje so še vedno žlebovi in cevi. Na tržišču je veliko ponudnikov, medtem, ko povpraševanja ni zaradi stagnacije v gradbeništvu. Prodaja kislina je v zadnjih mesecih zelo ugodna, saj je po njej veliko povpraševanje.

TOZD Kemija Celje: V prvih šestih mesecih plan prodaje ni bil dosežen. Pri

barvilnih je velik problem deklasiranost. Visoki stroški proizvodnje in višje cene surovin pri litoponu vplivajo tako, da ne pokrивamo njegove prodajne cene (vzrok manjša prodaja). Pri proizvodnji cinkovega belila so imeli remont peči, to pa je vplivalo tudi na nižjo prodajo. Rastni substrati so dosegli plan prodaje, k čimer je najbolj pripomogel novi proizvod cupraflow. Modri baker je zanimiv proizvod za prodajo, vendar ni redne dobave bakra in solne kisline, bil pa je tudi remont v sušilnici.

TOZD Kemija Mozirje: Plan prodaje je bil od januarja do junija 1982 dosežen. Najbolj presežen indeks imajo korocinki in sicer vrednostno (visoke cene). Največji prispevek k temu je bil v mesecu maju in juniju. Preseg plana prodaje je velik tudi pri barvitih juboflor.

TOZD Grafika: Proizvodi tega tozda so zelo konjunktorni, predvsem kemolit plošče APO. Za kemolit plošče so bile dosežene v juniju višje cene pa tudi povpraševanje po njih je zelo veliko. Plan prodaje je bil dosežen, zaslugo za to pa imajo predvsem tiskarske barve, v manjši meri pa tudi tiskarna. Pri preparatih nastopa problem surovin iz uvoza, v končni fazi pa to vpliva na prodajo. Prodaja organolov je odvisna od povpraševanja trga, čeprav so kapacitete za njihovo proizvodnjo večje.

TOZD Titanov dioksid: Pri prodaji TiO_2 ni bilo večjih problemov, fizični obseg prodaje pa je bil zadovoljiv.

TOZD Veflon: Proizvodi tega tozda so zelo akumulativni. Prodaja bi bila lahko še večja, če ne bi bilo problema z dobavo uvoženih surovin.

IZVOZ, UVOZ

Izvoz od januarja do junija 1982 znaša 12.445.158 dolarjev, od tega na konvertibilno področje 34,33 % in na klirinško 65,67 %. Če izvozne rezultate primerjamo s planom, niso bili doseženi, če pa jih primerjamo s prvim polletjem v preteklem letu, se je izvoz povečal za 17,33 % samo na konvertibilno področje pa za 148 %. Pokritje uvoza z izvozom v prvih šestih mesecih 1982 je bilo na konvertibilnem tržišču 57 %.

Tozd Metalurgija je največ izvažala pločevino in cinkov prah. Da na zahodnem trgu ni takšnega povpraševanja po pločevini, je kriva stagnacija v gradbeništvu.

Kemija Celje je izvažala cinkovo belilo in z njim dosegla visok indeks nasproti planu. Litopona zavestno nismo izvažali, ker so bile zanj dosežene prenizke prodajne cene.

Tudi proizvodi tozda Kemije Mozirje so začeli počasi prodirati na tuje tržišče in to predvsem korocinki.

Tozd Grafika ima precej nizek indeks

v primerjavi s planom. Izvažamo predvsem APO plošče, vendar ni po njih takega povpraševanja na tujem trgu.

Tozd TiO_2 je dosegel plan izvoza.

Pri uvozu se ponavlja problem pomanjkanja deviznih sredstev, za to je leta temu primerno zmanjšan.

ZALOGE

V mesecu juniju so se v primerjavi z mesecem majem povečale zaloge naslednjih proizvodov, ki so pomembnejši v realizaciji in sicer: titanovega belila, žveplene kisline, litopona, cinkovega prahu, tiskarskih barv, gradbenih lepil, cinkovih anod in humovita.

ZAPOSLENOST PRODUKTIVNOST

Število zaposlenih se je povečalo za 118 v primerjavi s istim obdobjem preteklega leta. Fluktuacija je bila tako v prvi polovici letošnjega leta večja kot bi bilo to normalno - izjemi sta temeljna organizacija Kemija Mozirje in Veflon. Z izkoriščenostjo delovnega časa ne moremo biti zadovoljni, posebej pa velja postaviti v ospredje slabo izkoriščenost delovnega časa v temeljni organizaciji Kemija Celje. Število odsotnih z dela se je kljub zmanjšanju števila zaposlenih povečalo v temeljnih organizacijah Metalurgija, Grafika in Titanov dioksid. Največ odsotnosti z dela je posledica bolezni, ki so se povečale v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta za 9,29 %. Največji porast odsotnosti z dela zaradi bolezni beležimo v temeljni organizaciji Metalurgija in sicer za 28 %, kljub zmanjšanju zaposlenih v tej temeljni organizaciji za 3 %.

Produktivnost je nezadovoljiva v temeljnih organizacijah Metalurgija (nižji fizični obseg proizvodnje od tistega v istem obdobju preteklega leta zaradi pomanjkanja cinka) in Titan dioksid (nižji fizični obseg proizvodnje od tistega v istem obdobju preteklega leta zaradi remontnih del), ter Veflon (povečanje števila zaposlenih ob sorazmerno manjšem povečanju proizvodnje). Po produktivnosti izstopa temeljna organizacija Kemija Mozirje in to predvsem zaradi velike udeležbe juboflor barv v celotnem obsegu proizvodnje.

Rast mase za osebne dohodke je v skladu z družbenim dogovorom in je za 37,22 % večja od lanske. Takšen porast mase za osebne dohodke so omogočali doseženi dohodek, udeležba izvoza na konvertibilno področje v celotnem prihodu in rast izvoza na konvertibilno področje. Povprečni osebni dohodek v delovni organizaciji znaša 14.383,30 din. Najvišji je v Titanovem dioksidu zaradi pogojev dela, medtem ko je najnižji v temeljni organizaciji Transport in skladišča zaradi slabe kvalifikacijske strukture.

STROŠKI

V prizadevanjih za večjim dohodkom smo skoraj izključno pozornost posvečali cenam, mnogo manj pa stroškom, kot pomembnemu dejavniku poslovnega izida.

V temeljni organizaciji Metalurgija beležimo prekoračitve porabljenega materiala za vzdrževanje in čiščenje.

V temeljni organizaciji Kemija Celje beležimo prekoračitve porabljenega materiala za vzdrževanje in čiščenje, porabljenega goriva in maziva za režijo, stroškov za popravila in odpisa drobne inventarja in embalaže.

V temeljni organizaciji Kemija Mozirje beležimo prekoračitve porabljenega materiala za vzdrževanje in čiščenje.

V temeljni organizaciji Titanov dioksid beležimo podražitev transportnih storitev gotovih proizvodov, kar je delno tudi posledica izvoza v ZDA. Tudi stroški iz naslova popravil so mnogo višji kot so bili planirani.

V temeljni organizaciji Grafika beležimo višje stroške za paro in transportne storitve, kar je posledica povečanja cen.

V temeljni organizaciji Veflon beležimo višje stroške gradbenih del s strani Ingrada kot so bili le-ti planirani.

V temeljnih organizacijah skupnega pomena je stanje na področju stroškov zadovoljivo, ne moremo pa biti zadovoljni s stroški investicijskega vzdrževanja v delovni skupnosti, kar velja konkretno za razvojno službo, investicijsko službo, službo za plan, analizo in interno kontrolo, službo kakovosti in delovno enoto Marketing.

Na nivoju DO je potrebno posebej opozoriti na stroške reklame in propagande ter na izdatke za službena potovanja (tako npr. niso bili planirani stroški za letošnji obisk sejmov).

DOHODEK

Z ustvarjenim prihodkom v prvih šestih mesecih letošnjega leta ne moremo biti zadovoljni, saj smo planirani prihodek dosegli le z 91 %. Vzrok temu je potrebno vsekakor iskati v povečanju predelav zaradi pomanjkanja surovin, kar je avtomatično izključilo materialne stroške. Prav tako je potrebno pri realizaciji upoštevati, da so se zaradi prodajne politike povečale zaloge gotovih proizvodov. Zaskrbljujoča je povečana udeležba interne realizacije v celotni realizaciji in sicer kar za 30,6 %, kar je iznad planirane in tiste v istem obdobju preteklega leta.

Ekonomičnost poslovanja merjena skozi celotni prihodek na porabljeni sredstva je bila boljša od planirane in od dosežene v letu 1981. Zaradi počasnejše rasti porabljenih sredstev od rasti celotnega prihodka je porasla udeležba dohodka v strukturi celotnega prihodka.

Razveseljivo je, da se udeležba neto akumulacije v dohodku kljub vsem težavam ni zmanjšala, medtem ko se je udeležba bruto akumulacije v dohodku močno povečala tako glede na plan kot tudi na isto obdobje preteklega leta.

V temeljni organizaciji Metalurgija je celotni prihodek za 19 % nižji od planiranega (lohn-posli), vendar za 25 % višji od tistega v preteklem letu. Zaskrbljuje čje je, da je v celotnem prihodku udeležba interne realizacije veliko višja od planirane. Ekonomičnost poslovanja je slabša od lanske, vendar boljša od planirane. Posledica le-tega je višja udeležba dohodka v celotnem prihodku od planirane in nižja od tiste v istem obdobju preteklega leta. Ker je udeležba dohodka v celotnem prihodku nižja od lanske, se je močno zmanjšala udeležba neto akumulacije v celotnem prihodku nasproti preteklemu letu. Sicer pa je tudi nominalni znesek neto akumulacije precej nižji od lanskega, pa tudi nižji od planiranega.

V temeljni organizaciji Kemija Celje je celotni prihodek za 18 % nižji od planiranega in le za 8 % višji od lanskega. Udeležba interne realizacije v celotnem prihodku je veliko višja od planirane in tiste, ki je bila dosežena v enakem obdobju preteklega leta. Ekonomičnost poslovanja je slabša od planirane in tiste v enakem obdobju preteklega leta. Posledica le-tega je nižja udeležba dohodka v celotnem prihodku kot je bila planirana in nižja od tiste v istem obdobju preteklega leta. Posledica teh gibanj je precej nižja udeležba neto akumulacije v celotnem prihodku, posebej pa se še to izraža v nominalnem znesku.

V temeljni organizaciji Kemija Mozirje je celotni prihodek le za 5 % nižji od planiranega in kar za 65 % višji od tistega v istem obdobju preteklega leta. Pozitivno je, da je skoraj celoten prihodek ustvarjen iz naslova eksterne realizacije. Ekonomičnost poslovanja je boljša od planirane in tiste v preteklem letu. Posledica le-tega je višja udeležba dohodka v celotnem prihodku. To je imelo svoj odraz tudi v večji udeležbi neto akumulacije v celotnem prihodku, ki je tudi nominalno izredno visoka.

V temeljni organizaciji Grafika je celotni prihodek le za 2 % nižji od planiranega in za 23 % višji od tistega v preteklem letu. Takšen prihodek je bil dosežen skoraj izključno iz naslova eksterne realizacije, čeprav se je interna realizacija v prijerjavi s preteklim letom podvojila. Ekonomičnost poslovanja je bila ugodna, saj je bila boljša od planirane in od dosežene v preteklem letu. Zato se je povečala udeležba dohodka v celotnem prihodku. Posledica tega je višji znesek neto akumulacije in njena višja udeležba v celotnem prihodku napram planirani in tisti iz preteklega leta.

V temeljni organizaciji Titan dioksid je celotni prihodek za 7 % nižji od planiranega in za 36 % višji od tistega v preteklem letu. Upoštevati pa je potrebno, da je eksterna realizacija za 7 % večja od planirane in da se je zmanjšala udeležba interne realizacije tako nasproti planirani kot tudi tisti v preteklem letu. Ekonomičnost poslovanja je bila takšna kot je bila planirana, je pa nekoliko boljša kot v preteklem letu. Neto akumulacija je nominalno precej višja od tiste v preteklem letu, pa tudi njena udeležba v celotnem prihodku se je povečala, čeprav ne dosega planirane.

V temeljni organizaciji Veflon je celotni prihodek za 7 % višji od planiranega in za 16 % višji od tistega v preteklem letu. Interna realizacija se je sicer nasproti preteklemu letu močno zmanjšala, čeprav je še veliko višja od planirane. Močno se je izboljšala ekonomičnost poslovanja, kar ima za posledico izredno visoko udeležbo dohodka v celotnem prihodku. S tem se je povečala udeležba neto akumulacije v celotnem prihodku in tudi nominalno je precej višja od planirane in tiste v preteklem letu.

V temeljni organizaciji Vzdrževanje je celotni prihodek za 1 % nižji od planiranega in za 38 % večji od tistega v preteklem letu. Takšen prihodek je dosežen izključno iz naslova interne realizacije, kar je v skladu z njegovim statusom. Ekonomičnost poslovanja je slabša od planirane in tiste v preteklem letu. Zato je udeležba dohodka v celotnem prihodku nižja tako od planirane kot tiste v preteklem letu. Kljub takšnim

gibanjem se je povečala udeležba neto akumulacije v celotnem prihodku in je tudi v nominalnem znesku višja od planirane kot tudi tiste v preteklem letu.

V temeljni organizaciji Transport in skladišča je celotni prihodek večji od planiranega, kar za 30 % in večji od tistega v preteklem letu za 104 %. Ekonomičnost poslovanja se je močno poslabšala in posledica je veliko nižja udeležba dohodka v celotnem prihodku. Kljub temu je neto akumulacija visoka in tudi njena udeležba v prihodku se je močno povečala tako nasproti planirani kot tudi tisti v preteklem letu.

V temeljni organizaciji Energetika je celotni prihodek za 7 % nižji od planiranega in za 32 % višji od tistega v preteklem letu. Neugodno je, da je interna realizacija nižja od planirane, medtem ko je precej višja eksterna realizacija od planirane. Ekonomičnost poslovanja je bila boljša od planirane in skoraj enaka tisti iz prejšnjega leta. Zato je udeležba dohodka v celotnem prihodku nekoliko višja od planirane. To je imelo za posledico nekoliko višjo udeležbo neto akumulacije v celotnem prihodku, ki pa je manjša od tiste v preteklem letu, čeprav jo v nominalnem znesku skoraj dosega.

V delovni skupnosti ustvarjen prihodek je v celoti pokrival vse obveznosti. Ekonomičnost poslovanja je bila slabša od planirane in slabša od lanske, kar je imelo za posledico nižjo udeležbo dohodka v celotnem prihodku. Do ustvarjanja neto akumulacije delovna skupnost ni upravičena.

DOSEŽENI REZULTATI I. - VI. 1982

TOZD	Proizv.	Prodaja	Izvoz	Uvoz	Uvoz konv.	Izvoz konv.	Produktivnost
	Plan	Plan	Plan	Plan	Plan	Plan	
METALURGIJA	85,79	93,32	81,10	59,55	84,39	53,75	- 2,71
KEMIJA CELJE	91,22	81,98	85,35	66,05	85,35	65,72	+ 1,39
KEMIJA MOZIRJE	102,44	101,47	-	59,65	-	55,98	+ 17,11
TITAN DIOKSID	100,05	85,26	108,77	83,09	205,50	79,27	- 2,55
GRAFIKA	90,98	101,34	9,43	66,17	9,43	49,87	+ 9,87
VEFLON	111,78	103,00	14,31	98,85	14,31	96,45	- 0,64

Stališča in sklepi komunistov

Komunisti Cinkarne so na problem-sko volilni konferenci 22. junija 1982 sprejeli oceno družbeno-političnih in samoupravno ekonomskih razmer v Cinkarni. Ocenjujejo, da bomo le idejno in akcijsko enotni lahko uresničili stališča in sklepe, ki jih sprejemamo. Le poenoteni bomo lahko izvedli kvalitetnejše pozitivne premike v delovni organizaciji in uspešno premagali subjektivne in objektivne težave.

Za akcijsko poenotenje komunistov sprejemamo naslednja stališča:

- Kljub subjektivnim in objektivnim

težavam prehaja reorganizacija Cinkarne v zaključno fazo. Enotna in organizacijsko povezana Cinkarna je porok za ekonomsko in socialno varnost vseh zaposlenih in zato te premike podpiramo.

- Zaradi ekonomskih razmer v državi, mednarodnega političnega položaja v svetu in nekaterih neurejenih razmer v Cinkarni ter problemov menimo, da se lahko varnostne razmere v Cinkarni še poslabšajo. V tako poslabšanih varnostnih razmerah pa ni mogoče dobiti bitke za uveljavitev načela nagrajevanja

po delu, za sprejetje planskega akta in razvojnih programov z definiranimi obvezami sleherne tozd in svobodne menjave dela. Zato je zaostritev odgovornosti nujna na vseh ravneh, še posebej na komitejih za SLO in DS.

Odgovornost za družbenopolitične in samoupravne družbenoekonomske razmere v Cinkarni ni deljiva, pač pa kolektivna in individualna za vse poslovne in poslovodne strukture od KPO, direktorjev, do slehernega skupinovodje, ter vseh subjektivnih sil (ZK, sindikat, ZSMS itd.), vključno s samoupravnimi organi.

Za uresničitev sprejetih stališč sprejemamo naslednje sklepe:

1. Dosledno bomo uresničevali ekonomski in ekološki sanacijski program Cinkarne in podpirali take ekonomske, organizacijske in kadrovske rešitve, ki bodo z gospodarsko krepitvijo DO zagotavljali boljše ekonomsko in socialno varnost vseh zaposlenih.
2. Sindikat in službe, morajo sproti preverjati socialno ogrožene kategorije naših delavcev in probleme sproti in učinkovito reševati.
3. Poleg prizadevanj za večji izvoz je potrebno pri preskrbi z uvoženimi surovinami upoštevati poleg ekonomskih kriterijev tudi socialne. S solidarnostjo in začasnim premeščanjem delovne sile ter upoštevanjem delovne in tehnološke discipline, bomo preprečili odpuščanje delavcev tudi v najtežjih gospodarskih razmerah.
4. Do konca leta 1982 moramo sprejeti tiste samoupravne akte, ki urejajo politiko nagrajevanja, planiranja in razvoja.
5. Strokovne službe morajo pri nagrajevanju upoštevati poleg strokovnih tudi politično verificirane kriterije, kot so:
  - nagrajevanje po delu
  - boljše vrednotenje proizvodnega dela, delav v težkih pogojih in kreativnega dela.
6. Cinkarna mora biti odprta za mlade delavce, vendar ne na račun širjenja administrativnega kadra. Spoštovali in podpirali bomo tako kadrovske politike, ki bo omogočila uresničitev načela »pravega človeka na prave delovne naloge in opravila«, z upoštevanjem strokovnosti, rezultatov minulega dela, aktivnega odnosa do našega družbenopolitičnega sistema in humanega odnosa do človekove osebnosti, vendar le na osnovi argumentov in brez subjektivistične privatizacije kadrovske politike.
7. Poslovodnim strukturam, DPO, samoupravnim organom in vsem delavcem Cinkarne predlagamo, da kljub

nekaterim težavam pri vključevanju tozda Veflon v enotno organizirano DO in pri nekaterih odmikih od vsebine enotne politike Cinkarne, najdejo skupni jezik, ki ne bo razdvojeval kolektiva. Zato menimo, da iskanje argumentov za potrditev odmikov od enotne politike ne more koristiti Cinkarni, pač pa je potrebno vse napore usmeriti za doseganje skupno dogovorjenih ciljev.

8. Komunistom tozda Veflon zaupamo nalogo, da skupaj z direktorjem, samoupravnimi organi in DPO v lastnem okolju izpeljejo enotno dogovorjeno stališče strokovno politične-

Sovlaganje v izgradnjo rudnika Toranica

Prizadevanje vodstva Cinkarne za boljše oskrbo z domačimi surovinami je v zadnjih letih močno prisotno v naših strateških ciljih. Cink je vsekakor ena najpomembnejših surovin za naše podjetje, saj ga poleg Metalurgije, kjer je glavna surovina, uporabljajo v obliki kovine ali polproizvoda tudi v Kemiji, Grafiki, Kemiji Mozirje in Veflonu.

Stanje na domačem tržišču je kritično, ker porizvajalci cinka še zdaleč ne krijejo vseh potreb predelovalcev v Jugoslaviji. Vzrokov za to je več. Rudarska in metalurška proizvodnja ne sledi ta naraščajočim potrebam, k temu pa moramo prišteti še obveznosti za vračanje kreditov, ki jih morajo nekatera podjetja odplačevati s cinkom.

Rude je v Jugoslaviji še dovolj. Potrebno je hitreje modernizirati obstoječe rudnike, odpirati nove in hkrati povečati tudi metalurško proizvodnjo.

V SR Makedoniji so geologi našli novo nahajališče dokaj bogate rude, ki vsebuje poleg svinca in cinka tudi sre-

ga aktiva o delitvi sredstev zaključnega računa.

9. Delovno predsedstvo konference komunistov Cinkarne bo s komunisti osnovnih organizacij sproti preverjanje uresničevanja vseh sklepov, ocenjevalo odmike in predlagalo ustrezne aktivnosti.
10. Okrepljeno delo osnovnih organizacij, aktivni odnos do problemov v posameznih okoljih in sprotno preverjanje uresničevanja sprejetih sklepov in stališč z organizirano aktivnostjo, mora biti v Cinkarni metoda, ki bo zagotovila, da se delo komunistov ne bo končalo na papirju.

bro. Rudnik Toranica bo imel letno kapaciteto 700.000 t rude z vsebnostjo 22.500 t svinca in 18.500 t cinka ter 68.000 t pirita.

Vrednost investicije znaša po elaboratu iz leta 1982 3.101.800.000 din, od tega bosta Cinkarna in Mežica sovlagali 34 %, vsaka polovico. 75 % bomo združevali iz sklada za nerazvita področja, 25 % to je okoli 140 milijonov din pa bo lastnih sredstev.

Rudnik bo pričel obratovati predvidoma leta 1986. Polno proizvodnjo bo dosegel leta 1988. Cinkarna naj bi letno dobila iz tega rudnika 6.000 t cinka za dobo 12 let.

Samoupravni sporazum med investitorjem in sovlagatelji je bil podpisan že 29. decembra 1981, vendar še ni potrjen s strani obeh zbornic.

Iskreno upamo, da bo ta investicija še tesneje povezovala sodelovanje Cinkarne s kombinatom Zletovo - Sasa.

Anton BENČINA

Funkcije poslovodnega organa

Člen 534. ZZD določa, da poslovodni organ delovne organizacije koordinira delo poslovnih organov temeljnih organizacij v sestavi delovne organizacije v okviru zadev, ki se opravljajo v delovni organizaciji.

Nesporno je, da je z določbami tega člena opredeljen odnos oziroma razmerje med poslovodnimi organi dveh oblik združevanja dela in sredstev, katerega vsebina ni podrejenost oziroma nadrejenost, ampak usklajevanje zaradi uresničevanja skupnih interesov, določenih v samoupravnem sporazumu o združitvi tozd v DO in konkretiziranih v skupnih planskih aktih.

Zastavlja pa se vprašanje ali je to edina poslovodna funkcija poslovodnega organa delovne organizacije?

Zakon o združenem delu namreč, razen v 535. členu, ko določa, da poslovodni organ delovne organizacije skrbi za zakonitost dela in v 438. členu, ko določa, da zastopa in predstavlja organizacijo združenega dela individualni poslovodni organ, oziroma predsednik kolegijskega poslovodnega organa, ne opredeljuje poslovodne funkcije poslovodnega organa delovne organizacije.

Ali to pomeni da poslovodni organ delovne organizacije ne vodi poslovanja, ne organizira delovnega procesa, ne sodeluje v procesu planiranja itd? Posebej je to vprašanje umestno zaradi 538. člena zakona o združenem delu, ki določa, katere določbe tega zakona, ki se nanašajo na poslovodni organ temeljne organizacije, naj se uporabljajo za

poslovodni organ delovne organizacije.

Za razmišljanje o poslovnih funkcijah poslovnega organa delovne organizacije je izhodišče 1. odst. 103. člena Ustave SFRJ, ki določa, da v vsaki organizaciji združenega dela obstaja poslovodni organ in tako tudi v delovni organizaciji, ki vodi njeno poslovanje, organizira in usklajuje delovni proces v njej ter izvršuje sklepe delavskega sveta in njegovega izvršilnega organa.

Nekatere poslovodne funkcije:

Vodenje poslovanja

V 1. odstavku 346. člena zakona o združenem delu je podana definicija delovne organizacije: delovna organizacija je samostojna samoupravna organizacija delavcev, povezanih s skupnimi interesi pri delu in organiziranih v temeljne organizacije v njeni sestavi. Značilnost te definicije je, da delavci temeljnih organizacij uresničujejo v delovni organizaciji določeno vrsto interesov. Interes združevanja je med drugim opravljanje skupnih del zaradi smotrnosti, izboljšanja strokovnosti in znižanja stroškov. Ta skupna dela so največkrat posamezne poslovne funkcije, saj je temeljna organizacija zaokrožena tehnološka enota celota, medtem ko je delovna organizacija kot edina obvezna oblika združevanja dela in sredstev funkcijsko zaokrožena celota.

Temeljne organizacije po večini opravljajo same le del funkcij celotnega procesa poslovanja, preostale funkcije pa združujejo z drugimi temeljnimi organizacijami delovni skupnosti. Organizacijske rešitve tega problema so v praksi zelo različne. Tako se vsaka temeljna organizacija ne ukvarja posebej s priskrbo potrebnih delovnih sredstev in delovnih predmetov, niti posebej z razpečavo poslovnih učinkov, niti z vsemi takšnimi podrobnostmi, ki jih srečujemo pri finančnem poslovanju. Torej je celovitost procesa poslovanja mogoče dojeti le pri delovni organizaciji.

Izhajajoč iz delovne organizacije kot funkcije zaokrožene celote in 1. odst. 103. člena ustave lahko trdimo, da poslovodni organ delovne organizacije vodi celoten proces poslovanja in ne samo tisti del, ki se odvija v delovni skupnosti. V ta namen opravlja poslovodni organ delovne organizacije vsakodnevne aktivnosti kot so sklepanje samoupravnih sporazumov, urejanje finančnih razmerij, usmerjanje razvoja novih programov, ugotavljanje vrste in obsega dela za osnovno proizvodnjo, odpravljanje pomanjkljivosti organizacijske zgradbe itd. Te svoje aktivnosti opravlja poslovodni organ delovne organizacije oziroma vodi njeno celotno poslovanje v okviru njene pravne sposobnosti, določil planskih aktov in samoupravno sprejetih odločitev in sklepov. Vodenje celotnega poslovanja delovne organizacije

je pogojuje zadolžitev za pravilno izvedbo nalog v okviru izvajalnega sistema delovne organizacije (temeljne organizacije in službe oziroma sektorji v delovni skupnosti) določenih s planskimi akti. Posledica te zadolžitve je v skladu z drugim odstavkom 571. člena zakona o združenem delu odgovornost za poslovne rezultate delovne organizacije.

Organiziranje in usklajevanje

Tretji odstavek 515. člena zakona o združenem delu določa, da poslovodni organ temeljne organizacije samostojno odloča o organiziranju in usklajevanju delovnega procesa. Iz 1. odstavka 544. člena izhaja, da dela skupnega pomena organizira in usklajuje poslovodni organ delovne organizacije. Torej naj bi se poslovodna funkcija organiziranja in usklajevanja, ki jo opravlja poslovodni organ temeljne organizacije bistveno razlikovala po področju od poslovodne funkcije organiziranja in usklajevanja, ki jo opravlja poslovodni organ delovne organizacije. Takšno tolmačenje je nesmotrno tako zaradi potreb, ki jih narekuje celovitost procesa poslovanja kot tudi zaradi skupnega interesa. Prav tako je povsem jasno določilo 1. odstavka 103. člena ustave, ki govori da poslovodni organ delovne organizacije organizira in usklajuje delovni proces v delovni organizaciji in ne v delovni skupnosti.

Delovni proces v delovni organizaciji niso samo poslovne funkcije, ki so jih temeljne organizacije združile v delovni skupnosti, ampak je celoten proces poslovanja oziroma obsega vse funkcije poslovanja. Poslovodni organ delovne organizacije torej organizira delovna sredstva, delovne predmete in delavce v skladu z makroorganizacijsko strukturo, določeno s samoupravnim sporazumom o združitvi temeljnih organizacij v delovno organizacijo tako, da bodo temeljne organizacije in delovna skupnost z družbenimi sredstvi dosegale čim ugodnejše rezultate.

V ta namen poslovodni organ delovne organizacije organizira doseganje planiranega fizičnega obsega proizvodnje delovne organizacije, nepreseganje planskih stroškov v okviru delovne organizacije, doseganje kvalitete proizvodnje v skladu s standardi priznanimi na tržišču, raziskovalne naloge v okviru proizvodnje itd., medtem za poslovni organ tozd organizira tehnološko pripravo proizvodnje: izdelavo izdelkov itd. Pri organiziranju celotnega procesa poslovanja je poslovodni organ delovne organizacije samostojen v okviru ciljev in vsebine skupnih planskih aktov. Za doseganje planskih ciljev je potrebno zagotoviti usklajeno delovanje vseh makroorganizacijskih enot v delovni organizaciji. Zato poslovodni organ delovne organizacije, ker odgovarja za njene

poslovne rezultate, usklajuje npr. proizvodnjo med temeljnimi organizacijami, proizvodnjo in vzdrževanje, proizvodnjo in energetiko itd. V skladu s 1. odstavkom 103. člena ustave, ki določa, da poslovodni organ vsake organizacije združenega dela usklajuje delovni proces v njej.

Planiranje

Vloga poslovodnega organa delovne organizacije pri planiranju v zakonu o združenem delu ni omenjena. Četrti odstavek 103. člena ustave določa, da je poslovodni organ odgovoren za izpolnjevanje z zakonom predpisanih obveznosti organizacije združenega dela. Po 21. členu zakona o temeljih sistema družbenega planiranja in o družbenem planu Jugoslavije so organi organizacije združenega dela dolžni pravočasno sprožiti prijavo izdelave plana.

Iz omenjenih določb lahko zaključimo, da je poslovodni organ delovne organizacije tisti, ki je dolžan v skladu s 54. členom zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije podati delavskemu svetu delovne organizacije predlog sklepa o pripravi plana. S sprejetjem sklepa postane poslovodni organ delovne organizacije v skladu s 3. odstavkom 103. člena ustave odgovoren za izvedbo sklepa in s tem za pripravo plana delovne organizacije.

S samo pobudo za začetek planiranja v delovni organizaciji pa vloga poslovodnega organa delovne organizacije kot nosilca planiranja še ni končana. Iz samoupravnega sporazuma o združitvi temeljnih organizacij v delovno organizacijo izhajajo skupni interesi. S planiranjem v delovni organizaciji se ti skupni interesi količinsko, časovno in podrobneje opredelijo tako, da se določijo skupni cilji in s tem osnova za uravnavanje delovanja posameznih temeljnih organizacij in delovne skupnosti k doseganju skupnih rezultatov. Skupni cilji se nanašajo na poslovanje kot celoto, torej na delovno organizacijo. Ti skupni cilji so rast fizičnega obsega proizvodnje, razporeditev čistega dohodka, investicijska vlaganja itd.

Poslovodni organ delovne organizacije ima največ informacij o priložnostih v prihodnje. Zato mora predlagati razvojno usmeritev delovne organizacije oziroma cilje po posameznih funkcijah poslovanja.

Specifični cilji za posamezne temeljne organizacije in delovno skupnost so izpeljani iz skupnih ciljev.

V nasprotnem primeru bi temeljne organizacije in delovna skupnost sprejele svoje razvojne usmeritve in cilje, to pomeni neusklajene cilje in bi bilo usklajevanje težko.

Ker sama funkcija vodenja poslova-

nja narekuje poslovodnemu organu delovne organizacije v skladu s 571. členom zakona o združenem delu odgovornost za doseganje planiranih rezultatov delovne organizacije, je utemeljena njegova pravica in dolžnost obravnavati pred določitvijo predlog plana, čeprav te pravice in dolžnosti poslovodnega organa delovne organizacije zakon o združenem delu ne navaja.

Z določbo 149. člena zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije je predvidena dolžnost poslovodnega organa trajno spremljati uresničevanje planov in predlagati ukrepe za uresničevanje planov. Na osnovi tega določila zakona lahko sklepamo, da je poslovodni organ delovne organizacije dolžan trajno spremljati uresničevanje planov delovne organizacije ter da je dolžan na osnovi analize v izvrševanju plana predlagati delavskemu svetu delovne organizacije ukrepe za uresničevanje plana.

Zaključek

Na podlagi opisa nekaterih pomembnejših poslovodnih funkcij lahko zaključimo, da poleg pravice zastopanja in

predstavljanja ter varstva zakonitosti opravlja poslovodni organ delovne organizacije vrsto pomembnih poslovodnih funkcij, ki jih ne moremo imenovati kar koordiniranje dela poslovodnih organov temeljnih organizacij.

Menim, da namen 534. člena zakona o združenem delu ni opredeliti poslovodne funkcije poslovodnega organa delovne organizacije, ampak naj bi bil njegov namen izraziti, da je razmerje podrejenosti med poslovodnimi organi različnih oblik združevanja dela in sredstev nadomeščano z razmerjem koordinacije, saj so vsi podrejeni skupnemu cilju in skupnim interesom delavcev združenih temeljnih organizacij. Nasprotno stališče bi imelo v praksi za posledico formalne pristojnosti poslovodnega organa delovne organizacije, krepitev vloge poslovodnih organov temeljnih organizacij ter s tem samih temeljnih organizacij, medtem ko bi skupen interes bil samo še formalen oziroma v praksi ne bi zaživel.

Tomo Petrovič

Z znanjem v inovacije

Besedi kreativnost in inventivno delo sta pojma, s katerima se v zadnjem času bolj pogosto srečujemo. Sta predmeta dnevnih informacij, družbenih dogovorov in resolucij. Prepogosto o njima govorimo, ne da bi ocenjevali korist, ki jo lahko dasta pri proučevanju produktivnosti dela in dohodka, kot tudi vrsto drugih koristi, ki so temeljni faktorji pri realizaciji ekonomske stabilizacije. O tem in o drugih vprašanih inventivne dejavnosti razpravlja Tomislav Volarevič, avtor članka »Z znanjem v inovacije« v časopisu za pospeševanje inovacijske dejavnosti v združenem delu »Jugoslovensko pronalazaštvo« števil. 247. Avtor obravnava nekatera ključna vprašanja s področja inventivne dejavnosti na način, kot ga v grobem predvideva ZZZD, v praksi pa so pristopi in mnenja zelo nasprotujoča. Zaradi zanimivosti teme in pristopa avtorja bomo podali nekatere dele članka.

KAJ JE USTVARJALNOST

Pojem ustvarjalnost (kreativnost) je sposobnost ustvarjanja novih izvornih del, proizvodov, kakor tudi določena delovna sposobnost. Ustvarjalec je sposoben, da opazuje in dojame določen problem, da najde primerno rešitev oziroma, da na ustrezen način reagira. Ustvarjalnost je izvorna delovna moč v človeku s katero lahko ustvari nova dela na področju tehnike, umetnosti, znanosti in kulture. Ustvarjalno mišljenje (v našem primeru) lahko razumemo kot

rešitev nekega problema v gospodarstvu, s katerim se rešujejo težji in pomembni sklopi, katerih posledica je inovacija. Kreativnega mišljenja je sposoben več ali manj vsak človek povprečne inteligence, ko je pred njim nova, za njega neznanja situacija, kjer ne more uporabljati pridobljenega znanja, izkušenj ali veščin.

Ustvarjalni proces (v najkrajšem) zajema:

1. Pripravo (zavestno željo, da se problem reši na nek že znan način ali, da se vsaj zberejo nove informacije o problemu) karakterizira naporno delo na spoznavanju problema in poizkusa, da se najde rešitev.
2. Inkubacija je faza, v kateri se navidezno nič ne dogaja. Ta faza je zelo važna, ker v njej zbrani podatki dozorevajo.
3. Inspiracija (iluminacija) je podana rešitev, ki je videti edino pravilna.
4. Preverjanje rešitve (verifikacija). Faza potrjuje vrednost rešitve oziroma je tisto, kadar je iskano tudi doseženo. Odvisno od vrste procesa se konstruira željeni stroj ter se delajo preverjanja in podobno. Brez preverjanja je ves predhodni trud zaman.

Pripravna faza in verifikacija sta po nekaterih mnenjih najbolj naporni deli v znanosti, tehniki in umetnosti.

Po teoriji vpliva na kreativnost človeka več inteligenca kot stopnja strokovne izobrazbe. Kreativnost je prirojena sposobnost človeka.

Teorija kreativnosti gre od tega, da se bogastvo idej, originalnost in sposobnost ustvarjanja novih rešitev in povezovalja lahko ugotavljajo na različnih nalogah in področjih. Ustvarjalne lastnosti so:

- množičnost idej
- sposobnost odločanja
- iskanje novih načinov dela v zameno za že utečene
- razreševanje zamotanih problemov na več načinov
- študij znanih teorij, izumov, konstrukcij in podobno, da bi jih uporabili pri novih delih
- uporaba že znanega na novi način itd.

Značilno za kreativno mišljenje je, da odstopa od že znane rešitve, od prepričanja, da je pravilna rešitev samo že znana rešitev. Kreativno je samo tisto mišljenje, ki nas vodi zunaj že znanega in obstoječega. Kreativna energija je najbolj vredna energija, ker se ne da nadomestiti in je ne zmore noben stroj. To je in bo vedno ostala samo lastnost človeka.

KAJ SO INOVACIJE

Inovacija je nekaj novega na kateremkoli področju človekovega dela in življenja - v proizvodnji, politiki, znanosti, literaturi itd. Na splošno: inovacija je vsaka racionalna vrednost (izum), ki je nastala na novo ali je sprememba že obstoječih vsebin in funkcij, proti katerim se določeni družbeni deli obnašajo kot proti nečemu novemu.

Inventivno delo je lahko:

1. znanstveno raziskovalno in
  2. množično inventivno delo
- Znanstveno raziskovalno delo se deli na:
- temeljne raziskave
  - uporabne raziskave in
  - razvojne raziskave.

Množično inventivno delo zajema izume, tehnične izboljšave, racionalizacije, koristne predloge itd.

Inovacija v širšem pomenu je ustvarjanje in uvajanje novih idej, postopkov, izboljšav organizacije itd. To je uporabno znanje v iskanju efektne rešitve za doseganje produktivnosti, ekonomičnosti, rentabilnosti, na splošno racionalnosti pri delu in poslovanju.

Če izhajamo iz dejstva, da je ideja izhodišče vseh človekovih aktivnosti in da je izključno v povezavi s človekom, je jasno, da je inventivno delo, kot splošen izraz kreativnega dela, najkvalitetnejši faktor razvoja. Inventivno delo v združenem delu je ustvarjalno delovanje, usmerjeno na nove rešitve določenega problema ali na novo izboljšanje že znanih rešitev določenega problema.

Inventivno delo je lahko ustvarjalno tako na področju fizičnega kot na področju intelektualnega dela. Nanaša se na rešitve kateregakoli problema na

področju tehnike, organizacije dela, transporta, delitve ali kakšnega drugega področja dela v OZD.

Inovacija je določena nova zamisel in ideja, ki predstavlja praktično uporabo novih spoznanj in dosežkov, katere vpliv se lahko izrazi v obliki izboljšanja rezultatov poslovanja kot so: izboljševanje kvalitete, ekonomičnosti, povečanje produktivnosti dela, ustvarjanje novih proizvodov in drugih efektov, ki direktno ali indirektno vplivajo na povečanje dohodka.

Neglede na način, kako se obravnava inventivno delo in ne ozirajoč se na področje kjer se pojavlja, obstajajo skupne karakteristike, ki jih morajo imeti vse inovacije:

1. Inovacija ni sama sebi namen. Je

potrebna, da izboljša katerokoli človekovo aktivnost.

2. Bit inovacije je novost - element novega, in jo mora vsebovati več ali manj vsaka vrsta inovacije.

3. Vse vrste inovacij morajo biti takšne, da se lahko uporabljajo na tistem področju, kateremu so namenjene.

4. Inovacija mora biti koristna kar pomeni, da novost, zastopana v neki inovaciji, ne sme biti samo uporabna ampak tudi koristna.

Novost, ki je uporabna ni pa koristna, bolj uspešna kot pa obstoječi način dela, nima smisla inventivnega dela. Torej je bistvena karakteristika vsake inovacije novost v primerjavi z obstoječim stanjem, njena uporabnost in večja korist.

Nadaljevanje prihodnjic

Sprejeti, uvedeni in nagrajeni inovacijski predlogi

Slavko CANKAR, dipl. ing. in Jože KUDER iz Titanovega dioksida sta leta 1977 prijavila tehnično izboljšavo Pridobivanje manjkajoče količine bistrice razredčene kisline v proizvodnji titanovega dioksida.

Predlog, ki sta ga predlagala avtorja, je obdelana študija pridobivanja manjkajoče bistrice razredčene kisline. Na osnovi predloga je bilo možno popolnoma odpraviti dodatno porabo sveže koncentrirane kisline pri rasklopu in dodatno porabo apna za nevtralizacijo te kisline. Tako je bil rešen problem recikliranja celotne potrebne količine šibke kisline za rasklop in s tem občutno znižanje stroškov proizvodnje v obratu TiO_2 ter velik prihranek v nevtralizaciji odpadnih vod. Ker na obstoječih napravah ni bilo mogoče zagotoviti potrebne količine bistrice razredčene kisline, smo uporabljali ustrezno količino sveže koncentrirane žveplene kisline, to pa je močno dvignilo stroške proizvodnje. Predlog je bil uveden v proizvodnjo konec leta 1977.

Izdelan izračun čiste gospodarske koristi je naslednji:

1. leto 1978	2.684.848 din
2. leto 1979	3.953.703 din
3. leto 1980	7.948.362 din

Skupna čista gospodarska korist za tri leta je 14.586.913 din.

Posebno nadomestilo po samoupravnem sporazumu o inventivni dejavnosti za tri leta (čl. 45 in 46) pripada avtorjem v višini 354.227 din.

Pri realizaciji predloga je sodeloval še Rajko Pavlič. V skladu s 56. členom omenjenega sporazuma mu pripada 40 % od enoletnega nadomestila avtorjem (osnova je drugo leto).

Delitev je naslednja: Slavko CANKAR, dipl. ing. 247.941.- din

Jože KUDER 61.985.- din

Rajko PAVLIČ 44.300.- din

Omenjeni predlog je obravnaval delavski svet Titanovega dioksida in sprejel sklep o izplačilu nadomestila avtorjem.

To je prva velika inovacija v Cinkarni, ki je prinesla precejšen prihranek. V sedanjih stabilizacijskih prizadevanjih si jih želimo še več.

Komisija za inventivno dejavnost in delavski svet v Kemiji Celje sta obravnavala več inovacijskih predlogov. Predlogi, nagrajeni z enkratno nagrado so naslednji:

- Alojz POTOČNIK iz Litopona je leta 1978 prijavil koristni predlog Rekonstrukcija grelne naprave v Litoponu. Kljub temu, da je ostal predlog nerealiziran, je bila komisija mnenja, da je avtor v idejni predlog vložil precej svojega dela, zato je avtorja predloga nagradila z enkratno nagrado 1.000.- din.

- Jože HROVATIN in Pavle ŽELE sta leta 1978 prijavila koristni predlog

Sprememba delovne operacije pakiranja zelene galice in kromovega galuna. Komisija in tehnično vodstvo sta predlog ponovno obravnavala in ugotovila, da se del predloga uporablja le občasno, gospodarske koristi pa ni mogoče izračunati. Ker sta avtorja v predlog vložila precej svojega dela, je predlog nagradila z enkratno nagrado 2.000.- din - vsakemu 50 odstotkov.

- Jože HROVATIN, Maks ŽGAJNER in Pavle ŽELE so leta 1979 predlagali tehnično izboljšavo Dnevni odvoz barijevega sulfida v obrat Litopon. Predlog tehnične izboljšave je realiziran, vendar je nemožne narediti izračun gospodarske koristi, zato je bila komisija in strokovno vodstvo mnenja, da se predlog nagradi z enkratno nagrado 9.000.- din - vsakemu tretjina.

- Alojz POTOČNIK je leta 1979 predlagal koristni predlog Rekonstrukcija pakirnice v Litoponu. Predlog, ki ga je podal avtor, je koristen, vendar se gospodarska korist ne da izračunati. Komisija in strokovno vodstvo sta mnenja, da se avtorja nagradi z enkratno nagrado v višini 1.000.- din, ker je v idejni predlog vložil precej svojega dela.

M. P.

TAKO PLAČUJE INOVATORJEM KRUPP

V zadnjem desetletju je zahodnonemški jeklarski orjak KRUPP izplačal inovatorjem iz vrst lastnih delavcev 90 milijonov dinarjev. Vseh predlogov je bilo 19.500 in nekaj čez, povprečna nagrada pa je zrasla od 4.760 na 11.060 dinarjev, kar je skoraj za 9 % letno. Najvišja nagrada je bila 720.000 dinarjev.

Iz revije Življenje in tehnika.

Analiza razvojnih možnosti dolgoročnega razvoja

Nadaljevanje s prejšnje številke

PREDLOG MOŽNEGA RAZVOJA PREDELAVE

Dosedanji programi srednjeročnega in dolgoročnega razvoja predelave v Cinkarni so ocenjeni kot spisek želja. Izdelava dolgoročnih planov insmernic je tudi čas za obračun vseh programov in idej na področju predelave.

Oceniti je potrebno nadaljno uspešnost obstoječe predelave in odgovoriti,

v katera nova poslovna področja se naj usmerimo.

Zelo važno je izhodišče, da v prostorskem planu do leta 1995 planiramo preselitev ali opustitev proizvođenj na starem delu in, da na novem delu rezerviramo prostor in predvidimo ter izgradimo, po celovitem projektu, vso infrastrukturo (ceste, kanalizacija, električni vodi, napeljava vode, pare, železniški tiri, telefon, cevovodi, kabli). Na novem delu moramo predvideti tudi ob-

Mladinci o delovanju svoje organizacije

Ker mladinske organizacije, razen častnih izjem kot sta Titanov dioksid in Metalurgija ne delujejo, je predsedstvo Zveze komunistov sklicalo sestanek o tem na nivoju Cinkarne. Udeležili so se ga člani predsedstva, člani KPO, predstavnik občinske konference Zveze mladine ter predsedniki oziroma predstavniki mladine iz posameznih tozdov. Na sestanku ni bilo predstavnikov Veflona in Vzdrževanja. Sprejeti so bili naslednji sklepi:

1. Mladina je aktivna v samoupravnih organih in delegacijah, slabo pa deluje v osnovnih organizacijah, razen redkih izjem.
2. Komunisti si bomo prizadevali, da bo Zveza socialistične mladine upoštevana v vseh okoljih kot enakopravna družbenopolitična organizacija.
3. Za delo mladih sta soodgovorni Zveza komunistov in Zvezasindikato. Osnovne organizacije komunistov morajo prevzeti pobudo, da se v tozdih ustanovijo in aktivirajo osnovne organizacije Zveze mladine, s tem, da so nosilci te naloge tisti komunisti, ki jih je občinski komite za to zadolžil. Sekretarji OO ZK dobijo seznam teh komunistov pri OK ZSMS.
4. Pri kadrovanju mladih v vrste Zveze komunistov se mora upoštevati mnenje in predloge mladinske organizacije.
5. Mladega delavca, ki pride na delo v Cinkarno, mora kadrovska služba seznaniti z delom družbenopolitičnih organizacij v okolju, kjer bo zaposlen in mu predstaviti nosilce funkcij.
6. Predlagamo da se v okviru delovne organizacije ustanovi koordinacijsko telo, ki bo usklajevalo delo mladinske organizacije in vodilo aktivnosti mladih, ko prerastejo okvirje posameznih tozdov.
7. Koordinacijsko telo, vodstvo mladinske organizacije in drugih družbenopolitičnih organizacij bo skupaj z mentorji iskalo nove oblike in metode dela, da se čim večje število mladih vključi v delo mladinske organizacije.

V zvezi s šesto točko naj pojasnim, da bi koordinacijsko telo sestavljalo pet članov, tako da bi se kar najhitreje lahko sestajalo.

Zaradi tega, ker bodo ob večjih akcijah oziroma dogovarjanju na sestankih tudi sekretarji oziroma predsedniki in bo s tem zagotovljena prisotnost predstavnikom vseh osnovnih organizacij, ni nujno, da so v tem organu člani vseh tozdov. Tako bodo v njem tisti, na katere bomo lahko vedno računali in s tem zagotovili kvaliteto dela.

Koordinacijsko telo naj bi ustanovili še pred septembrom, tako da bi lahko delo v njem zaživelo po dopustih.

S. Ramšak

Novo predsedstvo mladine v metalurgiji

Pred dnevi so mladi v Metalurgiji izvolili na programsko-volilni konferenci novo predsedstvo mladinske organizacije.

Tako so za novega predsednika izvolili Martina SENEGAČNIKA iz obrata Keramika, za sekretarja pa Fikreta IMAMOVIČA iz obrata KKČ. Ostali člani predsedstva so še: Mara JOVIČ (čašice), Joško ŠTEMBERGER (cinkov prah) in Dušan KUKIČ (valjarna). V nadzornem odboru sta: Milorad MAŠIČ (KKČ) in Boris FURJAN (nova valjarna).

Vsi člani so bili soglasno izvoljeni. Novemu vodstvu želimo veliko uspeha pri delu.

S. Ramšak

Pogovor z brigadirji

Brigadirji prve izmene delovne akcije »SAVA 82« so se že vrnili. Iz naše delovne organizacije se je akcije MDB »Slavko Šlander« iz Celja udeležilo kar šest brigadirjev.

Vsi so navdušeni nad brigadirskim življenjem in polni še svežih vtisov, ki so jih podali v razgovoru. Brigadir Radenko VUKOVIČ pravi, da je bilo več kot lepo in da bi še ostal do konca akcije, če bi mu bila to dovolila žena. Iz akcije je prinesel tudi udarniško značko.

Zlatko BUDIŠA je bil v brigadi že drugič. Tokrat se je tudi on vrnil kot udarnik: »Tovarištvo med brigadirji je bilo nepopisno. Seveda je bilo tudi nekaj pomanjkljivosti, ki pa jih bomo hitro pozabili. Med nami je bilo tudi osem brigadirjev iz Zrenjanina, ki so nam pomagali pri delu.« Tudi Zlatko je izrazil željo, da bi se akcije udeležil tudi naslednje leto.

Boško Škrbič

Senad Garibović

»Tudi meni je največ pomenilo tovarištvo,« pravi Miroslav MAKSIMOVIČ, »na trasi pa tudi ni bilo pretežko. Če ne bo večjih problemov, bi se akcije udeležil tudi naslednje leto.«

Boško ŠKRBIČ je bil v brigadi ekonom. Sodeloval je že v akciji »SAVA 80« v Sisku. Z navdušenjem nam je povedal: »Če bi imel letos še možnost, bi šel še na tretjo izmeno MDA Istra 82. Ker pa to ne bo mogoče, bom počakal do naslednjega leta.«

Srečanje mladih

Na pobudo aktiva mladih iz obrata KKČ je bilo v počastitev dneva vstaje slovenskega naroda in praznika občine Celje 20. julija v sindikalni dvorani Cinkarne prijateljsko srečanje mladih. To je bilo srečanje mladincev Cinkarne in njenih študentov. Program srečanja je vseboval tudi eno uro kvalitetnega kulturnega programa, v katerem so sodelovale tri študentke in štirje cinkarniški mladinci in mladinke. Do srečanja je prišlo na obojestransko željo, na hitro, tako da sama organizacija, obisk oziroma številčnost in kvaliteta mogoče niso bili na najvišjem nivoju. Vendar je srečanje kljub temu povsem uspelo. Njegov pomen in teža pa sta v tem, da je bilo to srečanje prvo te vrste v naši delovni organizaciji. V naslednjih srečanjih bo potrebno z več vloženega dela izboljšati informiranost mladih o prireditvi ter z množičnostjo zagotoviti kvaliteto in popularnost. S tem bi narasel pomen podobnih srečanj.

Posebno zahvalo smo dolžni v zvezi s pripravo in moralno podporo pri organizaciji srečanja naslednjim študentkam: Zdenki Premužič, Miši Jagodič in Vilmi Pevec.

Srečanje je trajalo 90 minut, prisotnih pa je bilo 36 mladih, od tega 14 študentov. Za organizacijo srečanja pa moramo pohvaliti tudi mladince: Ireno Kroflič, Martina Senegačnika in Asifa Sakiča. Upajmo pa, da to srečanje ni bilo zadnje in da bo dobilo tudi tradicionalni značaj!

Fikret Imamović

Zora Artonovič v pogovoru z brigadirjem Miroslavom Maksimovičem.

Radenko Vukovič

Zlatko Budiša

Kot vsi drugi tudi Senad GARIBOVIČ pravi, da bo še šel na delovno akcijo. Edino kar mu je žal je to, da se akcije ni mogel udeležiti že kdaj prej.

Povejmo še to, da so naše brigadirje pohvalili tudi člani OK ZSMS iz Celja. Prepričani smo, da so tudi na delovnih mestih tako prizadevni, kot so bili v brigadi.

Zora ARITONOVIC

Obvestilo

MLADINSKA POLITIČNA ŠOLA: V septembru bo v Cinkarni organizirana interna politična šola, za vse naše mladince, ki jih bo to zanimalo. Šola bo predvidoma trajala en dan. Prijavite se lahko pri svojih predsednikih ali Silvu Ramšaku na telefon številka 569.

MLADINSKI CINKARNAR: Vabimo vse tiste, ki radi kaj napišete, da svoja dela objavljate v MCC. Leta niso važna! Svoje prispevke pošljite tovarišici Ireni Kroflič v računovodstvo.

KLUB BRIGADIRJEV: Na letošnjih delovnih akcijah je sodelovalo sedem mladincev. Vsi so se vrnili navdušeni! Če želite naslednje leto v brigado tudi vi, se včlanite v klub brigadirjev. Prijave sprejema Zora Artonovič, telefon številka 537.

Počitniška praksa

Tudi v naši delovni organizaciji je polno mladih, ki imajo med počitnicami svoje obveze in počitniško prakso. Odločila sem se, da z nekaterimi poklepetam o njihovem delu in aktivnostih. Tako sem izvedela marsikaj zanimivega kar bo morda zanimalo tudi vas.

Najprej sem poklepetala s praktikantko Tatjano Vidovič, ki je končala drugi letnik Ekonomske srednje šole.

MCC: Ali si študentka?

Tatjana: Da, delovna organizacija me študenta že od začetka šolanja.

MCC: Si že kdaj opravljala počitniško prakso?

Tatjana: Sem. Že po prvem letniku sem bila na praksi in sicer v tozdu Vzdrževanje.

Iz naše delovne organizacije je odšla Irena Tirnanič, ki je bila doslej urednica MCC. Vsi njeni sodelavci se ji iskreno zahvaljujemo za njeno delo in ji želimo na novem delovnem mestu obilo uspeha in zadovoljstva.

Sodelavci MCC

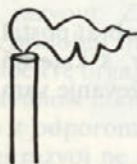
HOROSKOP

po tozilih, veljaven v letu 1982

KEMIJA:

Tehtnica v vašem poslovanju se bo nagnila v prid vam, če se boste držali postavljenih programov. Varujte se vratarja in vse bo v redu. Odkup vaših izdelkov bo znatno porastel.

TITANOV DIOKSID:

S pridobitvijo novega strokovnega kadra vam bo proizvodnja skokovito porastla. Posledica tega bo v mesecu septembru precej višja plača. Lahko si boste privoščili še en dopust na našem Jadranu.

GRAFIKA:

Zmanjšali se bodo neopravičeni in opravičeni izostanki z dela. Mogoče vam bo celo uspelo rešiti problem pomanjkanja surovin. Vaš srečen dan bo 15. september.

DSSS:

Imeli boste hude probleme - število samskih se bo zmanjšalo, hkrati pa se bo povečala rast porodniških. Delegatska zavest bo porastla z novimi delegati.

VZDRŽEVANJE:

Zaradi povečanja produktivnosti bo prišlo do še večjih okvar, kar bo tudi vplivalo na vaš osebni dohodek. Na delovnem mestu lahko pričakujete strožji nadzor prisotnosti.

VEFLON:

V še večji slogi boste dosegli še večje rezultate. Število delavcev se bo povečalo. Vidite, regres vam ni ušel!

Eva Kalšek

Tatjana Vidovič

Milan Vok

MCC: Kakšno se ti zdi delo?

Tatjana: Delo je zelo zanimivo in kar dobro je, če lahko narediš kaj praktičnega, saj potem lažje razumeš teorijo, ki jo razlagajo profesorji.

MCC: Imate na šoli krožke in katere?

Tatjana: Krožkov imamo precej: športni, marksistični, obrambni krožek, kulturno dejavnost in pevski zbor.

MCC: Ali v katerem krožku sodeluješ?

Tatjana: Sodelujem v športnem krožku. Povedati pa moram, da imamo zelo dobro pripravljene mladinske ure.

MCC: Kako pa potekajo te mladinske ure?

Tatjana: Dijak pripravi referat na temo, ki nas zanima. Po končanem predavanju pa se razvije razgovor, ki je v večini primerov zelo zanimiv. Tako spontano sledimo raznim dogajanjem v svetu in sproti rešujemo probleme, ki nastajajo. MCC: V Cinkarni smo se pogovarjali, da bi ustanovili klub štipendistov. Kaj meniš o tem?

Tatjana: To bi bilo zelo zanimivo, saj bi se na tak način lahko seznanila s štipendisti, ki so v večini moji vrstniki, pa jih sedaj ne poznam. V tem aktivu bi lahko reševali tudi probleme, ki nastajajo. Pri vsem tem pa ima tudi čas svojo vlogo in je treba najti pravo uro.

Razgovor je potekal tudi z Milanom Vokom, ki je na počitniškem delu v preparatih, končal je 7. razred osnovne šole in je prvič na delu v Cinkarni. V delovnem okolju se počuti dobro. Zaupal nam je tudi, da želi nadaljevati šolanje na Tehniški kemijski šoli. Za počitniško delo se je odločil zato, da bo prislužil denar za počitnice ter za šolske potrebščine.

Tovarišica Eva Kalšek je na obvezni praksi v glavnem laboratoriju. Končala je 3. letnik TŠ - kemijski oddelek. Delo je zelo zanimivo, precej zahtevno in pestro. Njen mentor je inž. Planinšek, seznanil jo je z delom ki ga opravlja. Tudi na njihovi šoli obstaja dramska in recitacijska sekcija, pevski zbor, šolsko športno društvo, kemijski, fizikalni, matematični, filmski in planinski krožek. Sama pa sodeluje v kulturnem društvu in v šolskem športnem društvu. Na počitnice ne namerava, ker imajo doma kmetijo. Navdušena pa je nad ustanovitvijo kluba štipendistov, saj meni, da bi se na tak način med sabo bolje spoznali.

Irena Kroflič

TRANSPORT:

Uspelo vam bo dokončno urediti taksi službo po obratih in s tem boste marsikomu prihranili sveža pljuča in zunanji videz. Imeli boste nekaj težav pri dobavi rezervnih delov, vendar naj vas ne bo strah.

METALURGIJA:

Do konca leta lahko pričakujete, da bo vaš novi obrat postal vaš pravi brat. Dobili boste usposobljen kader, s katerim lahko z upanjem zrete v prihodnost. Tozd Vzdrževanje vam bo v krizi pomagal.

KEMIJA MOZIRJE:

S pridobitvijo prostorov boste lahko boljše delali in tako prispevali k višjemu osebnemu dohodku. Ne počutite se osamljene, v mislih smo vedno z vami.

MARKETING:

Zmanjšala se bodo službena potovanja. Telefon vam bo v veliko pomoč. Uspelo vam bo povečati izvoz in zmanjšati uvoz. Nekaj težav boste imeli pri zbiranju deviz. Bodite previdni!

Sodelavca MCC:
Lenart Horvatič in
Irena Tirnanič

Kada bih znan

Kada bih znan da me voliš
ukrao bih sa neba sunce
i u moru bih ga ugasio.

Kada bih znan da me voliš
skinuo bih sa neba mesec
i sakrio ga negde daleko.

Kada bih znan da me voliš
pričao bih ti najlepše priče
u tihim zvezdanim noćima.

Kada bih znan da me voliš
ukrao bih slavuju glas
i priznao ti da te volim.

Stevo Šarac

Nekateri bi rajši sedli na ježa,
kot pa slišali resnico o sebi.

NE HODI-VOZI PO TRAVI!

V naši delovni organizaciji smo uredili okolico družbene prehrane, planinci pa so si uredili svoj kotiček nasproti elektro delavnice. Mladinci smo imeli tudi nekaj čistilnih akcij, vendar te zelene površine, ki jih je že tako malo v delovni organizaciji malokomu kaj pomenijo. Prostor, ki so si ga uredili planinci, je že okrnjen. Marsikomu se je pot s tovornjakom po asfaltirani cesti zdela predolga in si je izbral bližnjico.

Prav tako je premalo tlakovanih stez, ki vodijo k družbeni prehrani. Mar je sedaj lepše, ko je čez zelenico narejena steza človeških stopinj?

Res ne vem, če bo to opozorilo pomagalo. Morda bi bilo bolje, da bi pred zelenice postavili napis, ki bi glasil:
«Ne hodi po travi, to se spodobi samo kravi!»

Irena K.

— Na žalost so me na morju čisto obrali; bog naj vam poplača!

jekte za tozdr Vzdrževanje. Energetiko in DSSS, ki bi moral za uspešno delovanje imeti vse službe v eni zgradbi, katero bo potrebno izgrajevati po vnaprej planiranih stopnjah, ob vsaki naložbi nekaj.

Na stari lokaciji so naslednje proizvodnje, ki jih je potrebno preseliti (A), preseliti in modernizirati (B) ter preseliti, modernizirati in povečati zmogljivost (C):

sekundarni cink	C
- cinkove zlitine	B
- čašice in rondele	C
- cinkovi žlebovi in cevi	A
- cinkovo belilo	C
- gradbena lepila	C
- agro sredstva	C
- galvanizacija	C
- barijev sulfit	A
- delavnice TOZD Vzdrževanje	C
- skladišče, izgradnja	
ali odkup Kovinotehne	A, C
- upravna zgradba z laboratoriji	C

Zagotovo bomo ustavili proizvodnjo **PIK** (pražarne in kisline) ob zagonu S-kisline ter **staro valjarno**, ob zagonu nadomestne valjarne.

Za našo ponudbo pigmentov je **minij z glajenko** zanimiv tržni artikel. Zaustavljen obrat v starem delu je konzerviran in je nujna odločitev za oživitve (A, B ali C) ali za odprodajo, ker se zanjo zanima Helios Domžale.

Za **keramiko** je preselitev vprašljiva, ker je za selitev ostalo zelo malo (C). Tako je potrebno, da združimo interese Gradnje Žalec, Opekarnе Ljubečna, KIL Liboje in nas za izgradnjo šamotarne.

Za obstoječo predelovalno industrijo, ki je že na novi lokaciji:

- cinkov prah
- cinkova žica
- sredstva za grafično industrijo (plošče, barve, preparati)
- tiskarna
- prevleke in predelava umetnih materialov
- organska barvila in tekstilna pomožna sredstva
- litopon

pa moramo ocene obsega srednjeročnega obdobja uresničiti. V tem času pa izdelati zaokrožitve, kot je to opisano v bazni industriji (točka 4.2.).

Krajevno ločena tozdr Kemija v Mozirju s programom:

- mineralne barve
- premazi
- PU - lepila in
- ostali proizvodi

ima v zaključni fazi izgradnjo skladišča. Zanj je nujno najti program, ki ni ekološko vprašljiv in, ki bo dajal visokokvalitetne proizvode v malih količinah s čim manjšim deležem uvoženih surovin.

Ne izkoristiti ugleda in slovesa tozdr Grafike (edinega proizvajalca tiskar-

skih plošč), edine sinteze organskih barvil in pomožnih sredstev v OOB in slovečih proizvodov tozdr Veflon v Jugoslaviji ni bilo popolnoma zgrešeno. Vendar je zanje potrebno razrešiti surovine iz konvertibilnega uvoza, torej deviz iz bazne proizvodnje.

Zaključne ugotovitve

V zaključku ugotavljamo da smo s predlagano analizo razvojnih možnosti dosegli postavljene cilje, da bi v bodoče imeli ekološko in tehnološko zaokroženost. Ocena je vsesplošno potrdila pravilnost pristopa in prav tako je potrdila spremljajoče dejavnosti, prizadevnosti in vnemo za novo organizacijo, novo miselnost in željo, da zagotovimo večjo socialno varnost in stanovitost ob dolgoročnem možnem razvoju. Za tako delo pa je potrebno pridobiti ljudi. Če ljudje, ki izvajajo odločitve organizacije niso prepričani v pravilnost takih odločitev, če jih izvajajo z odporom, organizacija in dolgoročni razvoj ne moreta uspeti. Zato moramo motivirati okolje, mu prislusniti in vedeti, da je prostora za prizadevno delo ljudi ogromno.

Opisana analiza možnosti dolgoročnega razvoja je pobudnik za široko strokovno razpravo na vseh ravneh v kolektiv (samoupravno in strokovno) v Zavodu občine Celje za planiranje in izgradnjo, na združenjih, GZS, IS SR Slovenije in nenazadnje pri občanih v krajevnih skupnostih. Razprava mora dati smernice za izdelavo temeljev da bi na koncu prišli do družbenopolitično potrjenega plana.

Poudariti je potrebno, da Cinkarna ne menja poslovni predmet, ampak ga učvrščuje, razširja in ustvarja pogoje za njegov razvoj in tudi za razvoj predelav, ki niso vključene v ekološko-tehnološke tokove - kroge, a obstojajo v okviru DO. Njihovo mesto je potrebno opredeliti in jim zagotoviti rast, ali jih jasno zaključiti. Vsak delavec in občan ima pravico in dolžnost vplivati na končno

UPORABLJENO GRADIVO

- Šola za poslovodne kadre pri GZS. Seminarske naloge pri mentorju Dr. Lahu, v arhivušole na Brdu pri Kranju.

- Podpečan, Jedlovčnik, Raznožnik, Onič, Zelenović, Farčnikova, Tukarič, Haas: Pismeno in ustmeno gradivo projektne skupine za izdelavo informativne študije o skupni naložbi z NDR za Titan dioksid in umetna gnojila.

- Zavod občine Celje za planiranje in izgradnjo: Izdelava dolgoročnih planov (35OA-4/81/VI).

- Zavod za organizacijo poslovanja Ljubljana: Oblikovanje razvojne usmeritve DO Cinkarne Celje (Ljubljana, marec 1979).

- Industrijski biro Ljubljana: Investicijski program za obrat umetnih gnojil (Ljubljana, marec 1964).

odločitev.

Ker v daljšem prihodnjem obdobju bančnih in lastnih investicijskih sredstev ne bo zadosti, moramo takoj sprejeti dve odločitvi:

Vsa lastna razpoložljiva sredstva združiti in jih združena po časovnih rokih vlagati po samoupravno potrjenem planu razvoja.

Takoj se povezati z vsemi možnimi sovlagatelji, upoštevati vse nove možne blagovne in finančne tokove in razviti dohodkovne ožnose na poštenih temeljih ekonomike.

Zaključiti program ekološko-ekonomske sanacije in tvorno uresničiti družbeni dogovor o varstvu okolja za obdobje od 1981 do 1985 in naprej.

Na področju ekologije dati kontrolnim in strokovnim organom vso podporo. Zato čimprej posodobiti Samoupravni sporazum o varstvu okolja v Cinkarni in ga istočasno s pravilniki in poslovniki za posamezne dele samoupravno sprejeti.

Še nadalje iskati najboljše rešitve ob uvajanju najmodernejših metod kot je ta, ki jo pripravljamo za vodenje procesa proizvodnje žveplene kisline iz vseh linij, preko mikro procesorskega računalnika. Tako bomo upoštevali, da dobimo največji izkoristek ob pravilnem razmerju vključevanja posameznih linij, glede na vložek, pogoje dela, stanje naprav in predvsem glede na stanje meteoroloških pogojev v celjski kotlini. S tem si zagotovimo največjo možno fleksibilnost tej temeljni proizvodnji, istočasno pa najkoristnejše izkoristimo možnosti novega 100 m visokega dimnika, upoštevajoč stanje ozračja in letnega časa.

Vse dobljene izkušnje moramo preko INDOK sistema objaviti, da jih lahko še drugi koristijo in ne pozabiti izkušnje iz enega dela Cinkarne prenašati na drugi del, kar v preteklem obdobju ni bil običaj.

Dani Podpečan

* * *
- Dokumentacija Cinkarne Celje: TOZD Metalurgija, pražarne in kisline, TOZD Kemija, Na-hidrosulfit in metalit, TOZD TiO₂, tehnološki postopek, Služba varstva okolja, članki in revije.

- Kuharič, Wohinz, Zalar: Ovrednotenje piritnih ogorkov (Metalurški inštitut Ljubljana, november 1970).

- Zalar, Wohinz: Polindustrijski poskusi ovrednotenja piritnih ogorkov s klornim postopkom (Metalurški inštitut Ljubljana, december 1971).

- Zelenović: Informacija o dosedanjem delu na oceni smotrnosti uporabe kalcitnega mulja iz asfaltne baze v Pirešici pri nevtralizaciji kislih odpadkov titan dioksida (Cinkarna, 15. 11. 1981).

- Verbnjak, Ojdanič: Raba odpadne kisline iz tovarne TiO₂ (Cinkarna, 28. 12. 1981).

IZLET ZA FOTOAMATERJE

Vabimo vse ljubitelje fotografije, da se udeležijo strokovnega izleta v torek, 14. septembra 1982. Zbrali se bomo ob 16. uri na starem gradu - ob slabem vremenu pa v klubskih prostorih Ljudske tehnike Cinkarne Celje.

S seboj prinesite fotografske aparate. Kdor aparata nima, si ga lahko izposodi pri fotokrožku. Prijave sprejema tovarišica Angelca Mlaker, na številko ☎ 686.

Sončni vzhod, foto M. Bombač

Nagradna akcija Inovator Celje

Podelitev nagrad in priznanj INOVATOR CELJE 1981 je bila letos že sedmič.

Za nagrado so lahko kandidirali delavci iz združenega dela občine Celje, ki so uresničili dosežke inovacijske in raziskovalne dejavnosti.

Nagrade in priznanja se podeljujejo:

- inovatorjem množične inventivne dejavnosti,
- strokovnim, vodstvenim in vodilnim delavcem za pomembnejše dosežke pri razvijanju in uvajanju novih tehnologij, novih izdelkov, nove opreme ali nove organizacije v proizvodnjo in poslovanje,
- razvojno raziskovalnim delavcem za pomembnejša raziskovalna dela v okviru ali za potrebe organizacij združenega dela občine Celje ali za potrebe občine kot družbenopolitične skupnosti.

Podeljuje se:

- pet nagrad po 9.000.- din s plaketami in deset nagrad po 4.500 din s priznanji inovatorjem množične inventivne dejavnosti,
- tri nagrade po 9.000.- din z diplomami strokovnim, vodstvenim in vodilnim delavcem,
- tri nagrade po 9.000 din z diplomami

razvojno raziskovalnim delavcem.

Na razpis je prispelo 22 predlogov za množično inventivno dejavnost, 6 predlogov razvojno raziskovalnih delavcev in 5 predlogov strokovnih in vodstvenih delavcev.

Pohvalno je to, da so predlogi iz leta v leto kvalitetnejši, narašča pa tudi skupna korist. Gospodarska korist od realiziranih inovacij v letu 1981 je bila v občini Celje (samo znani podatki) 86.000.000 din.

V Cinkarni smo na razpis prijaviili tri predloge. V ožji izbor sta prišla dva:

Za prvo nagrado s plaketo inovacijski predlog: Pridobivanje manjkajoče količine bistrice razredčene kisline v proizvodnji titanovega dioksida - avtorja predloga Slavko CANKAR, dipl. ing. in Jožeta KUDRA.

Za drugo nagrado s priznanjem pa inovacijski predlog: Filtracija odpadnega mazuta - avtorji Franc SUŠNIK, Mojmir KOSI, dipl. ing. in Ante IVELIČ.

Podelitev nagrad Inovator Celje 1981 je bila na slavnostni proslavi ob dnevu samoupravljalcev v narodnem domu. Vsem dobitnikom čestitamo!

Maks PEČNIK

Novosti sprememb in dopolnitev zakona o delovnih razmerjih

Skupščina SRS je 14. julija 1982 sprejela zakon o spremembah Zakona o delovnih razmerjih. Ker so v njem nove določbe, ki verjetno zanimajo večji del delavcev na kratko navajamo nekaj bistvenih novosti.

Najprej kako je z razporeditvijo delavca iz ene v drugo tozđ. Zaradi številnih primerov, ki se pojavljajo v praksi, ko nekaterim delavcem v tozđu za določen čas ni mogoče zagotoviti učinkovitega dela zaradi zmanjšane obsega dela

(pomanjkanje surovin, okvare na strojih) ali zaradi nudenja pomoči drugi tozđ, kjer se je povečal obseg dela, je v uvodu zakona predvidena novost, da se delavca lahko začasno razporedi na delo za določen čas, največ za šest mesecev v drugo tozđ, če je med tozđom sklenjen samoupravni sporazum, v katerem so določbe o medsebojnih razmerjih pri skupaj ustvarjenem dohodku.

Druga novost je dolžina delovnega tedna. Učinkovito razporejanje delovnega časa je onemogočeno zaradi togosti zakonske določbe o 42-urnem delovnem tednu, saj se v OZD ne glede na njihovo naravo dejavnosti pogosto pojavljajo potrebe, da se delovni čas preporazporedi tako, da znaša določeno dobo v letu več kot 42 ur na teden, in se s tem zagotovi popolnejšo, racionalnejšo in smotrnejšo izkoriščenost delovnih sredstev in delovnega časa. Zato je predvidena novost, da je lahko delovni čas pod pogoji, ki jih določa zakon in samoupravni splošni akt med letom neenakomerno razporejen v vseh tistih primerih, ko to zahteva narava dejavnosti tozđ ali ko to zahteva narava določenih del oz. nalog v tozđu (ne glede na sezonski značaj dejavnosti tozđu).

Naslednja novost je nadurno delo oz. delo preko polnega delovnega časa. Določbe zakona predvidevajo, da se lahko delo preko polnega delovnega časa (nadurno delo) opravlja le v izjemnih primerih, nujnih, nepredvidenih objektivnih primerih, ki jih določa zakon in samoupravni splošni akt. Glede na ugotovitve, ki izhajajo iz analize, da se nadurno delo še vedno zelo pogosto opravlja tudi tedaj, ko za to ni potrebe in bi se delo lahko opravljal v rednem delovnem času s prerazporeditvijo delavcev in delovnega časa, je treba tudi s spremembo zakona zaostri pogoje za opravljanje dela preko polnega delovnega časa. Na razširjeno prakso opravljanja nadurnega dela kaže tudi podatek zavoda SRS za statistiko, da je bilo v letu 1980 izplačano 246.149.633 din osebnega dohodka za nadurno delo, kar bi pomenilo izplačilo OD za 28.077 polno zaposlenih delavcev. Zato zakon predvideva omejitev trajanja dela prek polnega delovnega časa 30 ur na mesec namesto dosedanje omejitve 12 ur na teden. Vendar, če to zahtevajo objektivne okoliščine je lahko nadurno delo do 31. julija 1984 nad 30 ur toda ne več kot 48 ur na mesec. Odobri jih pristojni organ občinske skupnosti za zaposlovanje v posebej opravičenih primerih. Vendar je za nadurno delo določen pogoj, da se lahko uvede le tedaj, če dela ni mogoče opraviti z ustrezno racionalno organizacijo in delitvijo dela, razporeditvijo delovnega časa, z uvajanjem novih izmen ali zaposlitvijo novih delavcev.

Naslednja novost je koriščenje letnega dopusta. Zaradi učinkovitejša izrabe delovnega časa in smotrnejšega izkoriščanja letnih dopustov je predvidena novost, da delavci tozda lahko v samoupravnem splošnem aktu določijo primere, ko ima delavec pravico izkoristiti del dopusta (nad 12 delovnih dni) tudi v naslednjem koledarskem letu do konca februarja. Ti primeri so lahko na primer razlogi, ko delavec zaradi objektivnih ali drugih upravičenih razlogov ni mogel koristiti letnega dopusta v tekočem koledarskem letu (vojaška obveznost, bolezen, povečan obseg dela in podobno).

Naslednje kar je pomembno je, da ima delavec-oče otroka oziroma delavec, ki otroka neguje, če mati umre in zapusti otroka, oziroma, če je na podlagi izvida ali mnenja pristojnega zdravstvene organizacije, trajno oziroma začasno nesposobna za samostojno življenje in delo, tudi pravico do nepretrganega porodniškega dopusta (105 dni). Uresničevanje pravice do nepretrganega porodniškega dopusta pa naj se v teh primerih zmanjša za toliko, kolikor je mati to pravico že izrabila, najmanj pa 20 - 28 dni.

V cilju zaposlovanja mladih strokovnih kadrov, ki kakor kažejo podatki, ostajajo brez zaposlitve in nenazadnje izboljševanje izobrazbene strukture delavcev v OZD je v zakonu predvideno, da lahko pristojni organ tozdu da soglasje, da delavec, ki izpolnjuje pogoje za polno osebno pokojnino, nadaljuje delovno razmerje le pod pogojem, da se na oglas oziroma razpis del in nalog, ki jih opravlja delavec ni prijavil kandidat, ki izpolnjuje razpisne pogoje.

Javni razpis je potrebno objaviti tri mesece preden delavec izpolni pogoje za polno osebno pokojnino, ter ga ponavljati vsako leto, dokler se ne prijavi kandidat, ki izpolnjuje razpisne pogoje.

Pripravnštvo je urejeno z namenom, da se zagotovi ustrezna praktična usposobljenost delavcev, ki začnejo prvič opravljati dela oz. naloge, pa v času poklicnega izobraževanja niso imeli programa praktičnega pouka, proizvodnega dela ali proizvodne prakse, v takem obsegu, da bi lahko samostojno opravljali delo v svoji stroki. Iz pripomb OZD je razvidno, da ta v praksi še vedno povzročata določene probleme, ki pa izhajajo predvsem iz pomanjkljivosti samoupravne regulative. Najbolj pogo-
ste pripombe in ugotovitve so:

- potrebe po pripravnikih niso opredeljene v letnih kadrovskih planih
- delovno razmerje s pripravniki sklepajo za nadomeščanje odsotnih delavcev
- primanjkuje mentorjev

Prav zaradi teh in podobnih (primerov) problemov je v zakonu določilo, da so delavci tozda dolžni, da v vsakem koledarskem letu sklenejo delovno razmerje z določenim številom pripravnikov. To število določijo delavci, v skladu s kadrovskim načinom TOZD in s samoupravnim sporazumom o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja v občini vsako leto najpozneje do 31. decembra. Mislimo, da smo zajeli, bistvene novosti ZDR, ki bodo v pomoč delavcem pri uresničevanju njihovega dela z družbenimi sredstvi.

Dragan MUROVIČ, iur.

Problematika disciplinskih prestopkov

V Cinkarni smo 28. avgusta 1981 sprejeli nov pravilnik o disciplinskih prestopkih in disciplinskem postopku, s katerim poskušamo urediti to problematiko.

Pojem disciplinskega prestopka in namen pravilnika

Disciplinski prestopki so dejanja, ki ogrožajo interese združenega dela in ga delavci v svojem samoupravnem splošnem aktu določijo kot kršitev delovne discipline. Namen pravilnika je zagotoviti sistematičnost dejanj samoupravnih organov in drugih oseb na področju delovne discipline, in ugotoviti ali je kršena delovna disciplina, kdo je kršilec in ali je potrebno zoper njega izreči disciplinsko sankcijo.

Potek disciplinskega postopka

Pobudo za uvedbo disciplinskega postopka lahko da vsak delavec organu, ki

je po tem pravilniku pooblaščen zahtevati uvedbo disciplinskega postopka. Napiše se v pisni obliki kot prijava.

Organi, ki na podlagi prijave zahtevajo uvedbo disciplinskega postopka so: delavski svet, individualni poslovodni organ, predsednik in podpredsedniki KPO, organ samoupravne delavske kontrole, samoupravna delovna skupina, sindikat, družbeni pravobranilec samoupravljanja, pristojni organ družbenopolitične skupnosti. Ti organi na podlagi prijave ocenijo ali obstoji utemeljen sum, da je delavec kršil delovno disciplino. Če to ugotovijo, so dolžni začeti disciplinski postopek. Vložijo zahtevo za uvedbo postopka, ki je prav tako v pisni obliki. Zahteva za uvedbo disciplinskega postopka se pošlje predsedniku disciplinske komisije, ki prouči pravilnost le-te in sicer: ali jo je podal pooblaščen organ, ali je pravočasna in ali je razumljiva.

Če predsednik disciplinske komisije

ne zavrže ali ne zavrne zahteve za uvedbo disciplinskega postopka, pošlje disciplinski spis v pripravljalni postopek v pravno samoupravno službo. Pripravljalni postopek pomeni čim bolj učinkovito oziroma racionalno pripravo na disciplinsko obravnavo. V pripravljalnem postopku je potrebno zbrati vso dokazno gradivo kot so: ogledni predmeti, listine, izjave prič, izjave izvedenca in izjavo delavca, ki je kršil delovno disciplino.

Ko se v pripravljalnem postopku zbere dokazno gradivo se tako urejen spis pošlje disciplinski komisiji. Predsednik disciplinske komisije praviloma vabi na obravnavo vse tiste, katerih sodelovanje je potrebno. Vabljeni so: delavec, ki je v postopku, njegov branilec, predstavnik sindikalne organizacije, priče in izvedenci ter predstavnik organa, ki je podal zahtevo za začetek postopka. Disciplinsko komisijo sestavljajo njen predsednik, notranji člani in zunanji člani.

Na disciplinski obravnavi odloča senat disciplinske komisije, ki je sestavljen iz treh članov. Delavec mora biti navzoč na disciplinski obravnavi razen, če senat disciplinske komisije meni, da prisotnost delavca ni nujno potrebna za razjasnitev zadeve. Ko se senat disciplinske komisije umakne na posvetovanje, odloča najprej o tem ali je delavec sploh odgovoren za očitano kršitev delovne discipline. Če ugotovi, da je odgovoren, nadalje ugotavlja ali pomeni dejanje težjo ali lažjo kršitev delovne discipline, nato pa izreče ustrezen disciplinski ukrep. Pri tem pa mora upoštevati vse olajševalne in oteževalne okoliščine. Predsednik disciplinske komisije in člani senata sprejmejo svojo odločitev z večino glasov. Na podlagi disciplinske obravnave in odločitve senata izda disciplinska komisija odločbo.

Kakšne kršitve delovne discipline so določene v našem pravilniku in katere disciplinske ukrepe lahko izrečemo

1. Neopravičeno zamujanje na delo, ki se ponavlja
2. Neopravičena predčasna zapustitev dela brez odobritve neposredno nadrejenega, ki ni imela hujših posledic in se ne ponavlja
3. Neopravičen izostanek z dela en dan
4. Malomarno in nestrokovno izvrševanje del in nalog, njihovo zanemarjanje; takšno ravnanje pa nima hujših posledic
5. Povzročanje neredov ali preprirov na delu ali v zvezi z delom, kar pa ni imelo hujših posledic
6. Žalitev ali obrekovanje delavca
7. Ne odzvanje se vabilu na obravnavo pred disciplinsko komisijo.
8. Ne opravičiti odsotnosti z dela v štiriindvajsetih urah.
9. Opustiti prijavo kršitve delovne discipline
Za lažjo kršitev delovne discipline se

sme izreči delavcu naslednji disciplinski ukrep:

- opomin
- javni opomin.

Denarna kazen se sme izreči za naslednje kršitve delovne discipline:

1. Neizvrševanje ali malomarno, neredno ali nepravočasno izvrševanje del oziroma nalog, zaradi česar so ogroženi življenje ali varnost ljudi ali materialne dobrine večje vrednosti
2. Povzročanje nereda ali pretepa v organizaciji združenega dela
3. Malomarno opravljanje del oziroma nalog, ki utegne povzročiti kršitev poslovne, vojaške ali druge z zakonom ali samoupravnim sporazumom določene tajnosti
4. Opustitev ukrepov ali nezadostno ukrepanje za varstvo delavca pri delu ali kršitev njegovih samoupravnih pravic
5. Zloraba položaja ali prekoračitev danega pooblastila
6. Dajanje nepravilnih podatkov, s čimer se spravi delavec v zmotno glede njegovih pravic.

Disciplinski ukrep prenehanja delovnega razmerja se sme izreči za naslednje kršitve delovne discipline:

1. Neopravičeno izostajanje z dela najmanj 5 delovnih dni v obdobju 3 mesecev
2. Kršitev odločb o zavarovanju pred požarom, eksplozijo ali drugimi nevarnimi nesrečami
3. Nezakonito razpolaganje z družbenimi sredstvi
4. Opustitev dela, s čimer se hudo ovira ali onemogoča delovni proces ali upravljanje v tozd in DSSS
5. Hujša zloraba položaja
6. Opustitev ukrepov za varstvo delavcev pri delu ali varstvo družbenih sredstev
7. Odklonitev del oziroma nalog, pomembnih za nemoten potek delovnega procesa in poslovanja, če zato ni upravičenih razlogov
8. Prihajanje na delo v vinjenem stanju ali pod vplivom mamil
9. Uživanje alkohola ali uživanje mamil med delom
10. Neizpolnjevanje del oziroma nalog, ki so posebnega družbenega pomena
11. Hujša kršitev samoupravnih pravic delavcev
12. Neizvrševanje pravomočnih sodnih odločb.

Seveda se lahko naštetih disciplinskih ukrepi izrečejo tudi pogojno kar pomeni, da se izvršitev disciplinskega ukrepa odloči za časovno dobo v kateri delavec kršitve ne sme ponoviti, ker bi se sicer ukrep izvršil.

Disciplinski ukrep razporeditve na drugo delo oziroma k drugi nalogi za določen čas se sme izreči za naslednje

kršitve delovne discipline

1. Ponaređitev listin in dajanje nepravilnih podatkov
2. Neupravičena uporaba denarja, vrednostnih papirjev
3. Opustitev pošiljanja listin in podatkov na zahtevo pooblaščenih organov in organizacij
4. Onemogočanje vpogleda v listine in poslovanja organizacije združenega dela
5. Sprejem delavca na delo v nasprotju z določbami zakona
6. Dajanje nepravilnih podatkov oziroma nepooblaščeno dajanje podatkov

Pritožba zoper odločitev disciplinske komisije

Zoper odločbo disciplinske komisije je mogoč ugovor na organ druge stopnje v roku 15 dni od vročitve odločbe. Organ druge stopnje je vedno delavski svet tiste temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti v kateri je delavec, ki je v postopku, v delovnem razmerju. Zoper dokončno odločbo o disciplinskem ukrepu ima delavec pravico zahtevati sodno varstvo pred sodiščem združenega dela v 30. dneh od vročitve odločbe drugostopenjskega organa. Vendar pa zahtevek za sodno varstvo ne zadrži izvršitve dokončne odločitve.

Kaj je pokazala dosedanja praksa

Povedali smo kako pri nas v Cinkarni poteka disciplinski postopek ter katere disciplinske ukrepe lahko izrečemo za kršitve delovne discipline. Postopek je urejen tako, da ima delavec vse možnosti, da se ugotovi materialna resnica - to je popolna resničnost storjenega, ter se na podlagi resnično ugotovljenega stanja izreče delavcu primeren ukrep.

Dosedanja praksa v Cinkarni je pokazala, da je problematika disciplinskih postopkov zelo pereča ter da se pojavlja precejšnje število kršiteljev delovne discipline. Bilo je veliko lažjih in tudi težjih kršitev delovne discipline že v obdobju od 1. januarja 1982 naprej. Na disciplinsko komisijo prihaja mesečno 30 - 40 zahtev za uvedbo disciplinskega postopka, kar pa je veliko število v primerjavi z velikostjo delovne organizacije.

Vsi organi, ki sodelujejo v disciplinskem postopku se trudijo pri reševanju disciplinske problematike, vendar ugotavljajo, da bi v teh zadevah bilo potrebno sodelovanje celotnega kolektiva, ker so nekatere kršitve delovne discipline take, da bi dejansko morali sodelavci že

v začetni fazi poskušati vplivati na delavca, ki je zabredel v težave.

Praksa je tudi pokazala, da je veliko kršitev zakrivil alkohol. Posebno pereča so ta vprašanja pri nekaterih starejših delavcih, ki so pri nas zaposleni že 20 ali več let.

Drugi razlog za kršitev delovne discipline je krajevna oddaljenost delavca, ki prihaja k nam na delo, ker so v slabšem položaju v primerjavi z ostalimi delavci, kajti nekateri se morajo voziti v službo že ob 3.30 ali 4.00 zjutraj. Večja krajevna oddaljenost, s tem mislimo tudi na delavce iz drugih republik, pa običajno vsebuje tudi družinske probleme, tako da ti delavci večkrat čutijo potrebo po obisku bližnjih ter neopravičeno zapuščajo delovno mesto.

Tudi neurejeni odnosi oziroma nepravilni odnosi do sodelavcev so večkrat vzroki preprirov, nesoglasij, nasprotovanja, kar pa včasih privede tudi do fizičnih obračunov. Obstajajo še drugi razlogi, ki pa jih je manj.

Ugotavljamo, da je pri nas ta problematika zelo kompleksna - raznolika in da je nemogoče samo z enim načinom dela oziroma z eno metodo vplivati na takšno stanje. Čutimo potrebo, da se v teh medčloveških odnosih, ki nastajajo v delovnem razmerju vpletajo tudi drugi dejavniki širšega družbenega pomena, kot so predstavniki sindikalnih organizacij, homogeno sodelovanje kolektiva, ki bi po eni strani postavljali vse delavce v enak položaj, po drugi strani pa naj bi koristno vplivali na delavca ter mu preprečevali negativen razvoj, ki v končni fazi lahko privede do ukrepa prenehanja delovnega razmerja.

Zaključek

Namen tega sestavka je bil podati potek disciplinskega postopka in naštetih ukrepe, ki se lahko izrečejo delavcem, ko se znajdejo v disciplinskem postopku ter prikazati opažanja iz prakse - kateri so osnovni razlogi za kršitve delovne discipline pri nas.

Obenem pa opozoriti, da je mnogokateri kršitev samo odraz bolj kompleksnih problemov, katere ne moremo reševati samo v disciplinskem postopku, ampak je potrebno za njihovo rešitev širše angažirati celoten kolektiv.

T. P.

Naš dom v Logarski dolini

V Logarski dolini imamo lasten počitniški dom, ki pa je žal zelo slabo obiskan. V lanskem letu je znašala zasedenost 14%, v začetku tega leta pa samo 5,9%. Večja zasedenost je samo v mesecih julij in avgust in ob vikendih.

Dom je sodobno urejen. Ima interni bife, v letošnjem letu pa urejemo poleg kuhinje tudi jedilnico. Na razpolago je 10 sob s skupno 23. ležišči.

Opazamo pa, da zelo upada število interesentov iz Cinkarne, ki bi v domu

preživali svoj letni dopust.
Pripravili smo anketo, s katero bi radi

izvedeli razlog za takšno upadanje šte-
vila obiskovalcev.

Prepričani smo, da nam bodo vaši
odgovori in vaša mnenja oz. predlogi
osnova za izboljšanje in povečanje zase-
denosti v našem domu.

Prosimo vas, da nam na zgoraj nave-
dena vprašanja odgovorite in nam iz-
polnjeno anketo vrnete v družbeni stan-
dard do 10. 9. 1982.

Hvala za sodelovanje

Družbeni standard
Irena Selčan

1. Ali ste že kdaj obiskali naš dom v Logarski dolini?

DA NE

2. Zakaj se še niste odločili, da bi preživali svoj letni dopust v našem domu?

- ker niste zainteresirani za planine
- ker niste bili dovolj seznanjeni o tej možnosti letovanja
- ke vam tak način letovanja ne ustreza.

3. Kakšne vtise ste dobili ob prvem obisku našega doma?

- bilo je lepo - še bomo prišli
- nismo bili zadovoljni, ker

4. Kakšne pomanjkljivosti ste opazili?

- v primeru slabega vremena je premalo poskrbljeno za razvedrilo
- dom nima lastne kuhinje
- slaba opremljenost doma

5. Ali ste zadovoljni s hrano v Izletnikovem domu?

DA NE

6. Ali ste mnenja, da bi uredili lastno kuhinjo?

DA NE

7. Ali bi se v tem primeru odločili za dopust v našem domu?

DA NE

8. Kaj predlagate, da bi se še lahko uredilo oziroma izboljšalo?

9. Ali ste mnenja, da naj se dom proda?

DA NE

10. Ali bi se strinjali, da se dom spremeni za poslovne namene in se kot tak
ponudi za koriščenje tudi drugim podjetjem?

DA NE

11. Kje bi vi želeli, da imamo svoj počitniški dom?

12. Ostale pripombe

Šport in rekreacija

NOVICE KEGLJAŠKE SEKCIJE

Tekmo 5. kola, ki bi jo morali odigra-
ti 6.3.1982 v Golovcu, smo na željo TIM
Laško preložili na 19.4.1982. Lestvica
po končanih štirih kolih je sledeča:

	Točke	Razlika v kegljih
1. Šentjur	8	+ 777
2. Gornji Grad	6	+ 1049
3. Obnova	6	+ 553
4. Avto Celje	6	+ 392
5. Laško	4	+ 124
6. CINKARNA	4	-302
7. Obrtnik	2	+ 22
8. Emo	2	+ 7
9. TOSP	0	-260
10. Savinja	0	-608
11. CE-KA	0	- 1752

Plasma Cinkarne se je po prvih dveh
kolih popravil od predzadnjega na šesto
mesto, ki ga lahko z malo sreče še
popravimo.

V šestem kolu smo odigrali tekmo s
Temeljno organizacijo slušno prizade-
tih (TOSP) in zmagali z rezultatom 4632
: 4468 kegljev. Za ekipo Cinkarne so
kegljali: Veranič, Grkovič, Pohole, Sal-
mister, Kukič in Gobec.

Zaključen je spomladanski del tek-
movanj druge regijske lige. Ekipa Cin-
karne je dosegla dobro uvrstitev - šesto
mesto. Zadnjo tekmo s CE-KA smo
dobili z razliko 492 kegljev.

Lestvica po spomladanskem delu:

	točke	razlika
1. KK Šentjur	20	+ 1960
2. KK Mozirje	16	+ 1385
3. KSŠD Emo	12	+ 1041
4. KK Laško	12	+ 554
5. KS Avto Celje	12	+ 334
6. KS Cinkarna Celje	12	+ 163
7. KS Obnova	10	+ 432
8. KK Obrtnik	8	- 171
9. LIK Savinja	4	- 660
10. TOSP	4	- 748
11. CE-KA	0	- 4288

Čeprav imamo isto število točk kot
tretjevršena ekipa Ema, je končna
uvrstitev odvisna tudi od razlike v
kegljih.

Nadaljevanje na 16. strani

Posamezniki so se uvrstili takole: 6. Veranič, 14. Kukič, 18. Gobec, 30. Mehinovič, 49. Mraz, 59. Grkovič, 72. Pohole (skupaj 107 tekmovalcev). V ekipi Cinkarne je dosegel najboljše rezultate Veranič, povprečno 832 kegljev, drugi je Kukič 825, tretji Gobec 824, sledijo pa Mehinovič 815, Mraz 801, Grkovič 777, Pohole 770, Salmister 742, Kocbek 664 povprečno podrtih kegljev na tekmi.

V torek 25. maja 1982 smo imeli sestanek, kjer smo obravnavali rezultate tekmovanj in osnutek propozicij območne kegljaške skupnosti, izvolili delegata za skupščino RKZ in pregledali dosedanje izdatke kegljaške sekcije. Sklenili smo, da bomo preko poletja odpovedali steze pri Ingradu zaradi prslabe zasedenosti kegljišča. V tem času je najbolj opazno pomanjkanje rekreativcev predvsem zaradi možnosti,

ki jih preko poletja nudi narava. Odpoved je pogojena s tem, da bomo v začetku jesenske sezone lahko kegljišče zopet normalno najeli; v nasprotnem ga obdržimo tudi preko poletja.

Kako smo kegljači aktivni vse leto, pove tudi podatek, da smo sodelovali na regijskem prvenstvu druge lige za posameznike, sodelovali na prijateljskem srečanju z Železarno Štore v športnih disciplinah z moško in žensko ekipo in organizirali tekmovanje v počastitev 1. maja na kegljišču Golovec, kjer je za lepe kegljaške pokale poskrbel naš športni referent tov. Marjan Leban.

Na prvenstvu 2. regijske lige za posameznike so se prijavljeni uvrstili takole: 9. Kukič Rado, 15. Grkovič, 16. Mraz, 35. Pohole in 40. Zagmajster.

Miran Gobec

Likvidnost delovne organizacije v juliju

Likvidnostni položaj se v primerjavi s preteklim obdobjem ni bistveno spremenil. Na to je vplivalo predvsem povečano stanje zalog surovin in materiala ter zalog gotovih izdelkov. Tako so se zaloge surovin in materiala povečale v primerjavi s stanjem na začetku leta za 10,4 %, zaloge gotovih

izdelkov pa so se v istem obdobju skoraj podvojile.

Pri tem moramo poudariti, da je stanje zalog in materiala nasproti planu 1982 povečano za 13 %, medtem pa so zaloge gotovih izdelkov dosežene s 67 %.

Stanje sredstev na računih je bilo naslednje:

- žiro računi
- rezervni sklad
s tem, da so sredstva rezerv uporabljena za likvidnostno premostitev v višini
in, da znaša likvidnostna rezerva

	31/5	30/6	31/7
	23.544	32.115	10.719
	46.265	47.463	48.258
	30.850	32.000	43.035
	15.415	15.463	5.223

Gibanje stanj kratkoročnih kreditov je bilo tako-le:

- krediti za izvoz
- krediti za izvozno stimulacijo
- uvozni krediti

	31/5	30/6	31/7
	159.300	182.199	173.946
	1.450	1.450	1.450
	52.486	16.178	16.178
	213.236	199.827	191.574

Iz tabele je razvidno znižanje kreditov za kratkoročna obratna sredstva zaradi odplačila zapadlega uvoznega kredita za cink iz Zambije ter nekaj odplačila izvoznega kredita iz tekočih likvidnih sredstev.

Za odpravljanje likvidnostnih motenj pri posameznih TOZD-ih izvajamo medsebojno (interno) kreditiranje, ki daje na dan 31. julija letos naslednji prikaz:

	terja	dolguje
Metalurgija		70.824
Kemija C.		56.699
Kemija M.		11.496
Grafika	33.319	
Vzdrževanje		12.330
Energetika	29.372	
Veflon	41.345	
Transport		11.403
Titanov dioksid	12.216	
DSSS	46.500	
	162.752	162.752

Prikazani položaj internega kreditiranja je odraz vse večje nelikvidnosti posameznih tozdov, kar zahteva tekoče in dinamično pokrivanje negativnih saldov in s tem usposabljanje tozdov za nemoteno funkcioniranje njihovih gospodarskih tokov.

Čprav so sprejeti nekateri zakonski ukrepi na področju omejitve investicijske dejavnosti, ki naj bi v neki meri tudi vplivali na izboljšanje tekoče likvidnosti, pa se to v naši delovni organizaciji trenutno še ne bo pozitivno odražalo saj v tem času zaključujemo naše investicijske objekte kot je »S« kislina, in zaključek ekoloških del. To pa vsekakor narekuje, da posvetimo še večjo pozornost obsegu nabav surovin in materiala, katerih nabava je v sedanjem času vse bolj problematična in medsebojna povezava z raznimi kompenzacijskimi posli tako finančnega kot materialnega značaja.

Nasmejmo se

SVETLO TEMAN LIK

Če človek vso stvar dobro premisli, mu ni treba biti preveč pameten, da ugotovi, kako velika razlika je med neposrednim proizvajalcem in administratoro. Zaradi boljšega razumevanja celotnega problema bom vso stvar razložil malce bolj podrobno. Neposredni proizvajalec stoji že lep čas na piedistalu kot lik vsega vzvišenega, kot pojem gibanja, ustvarjanja ... Njegova vloga je povsod poudarjena kot vodilna, avantgardna ... Kar pogledjte! V vseh virih obveščanja lahko zasledimo naslove in podnaslove: »Neposredni proizvajalci so se referendumsko odločili za samoprисpevek«, ali »Neposredni proizvajalci so odločili o izgradnji težko pričakovane investicije«, ali »Neposredni proizvajalci so namenili 20 % osebnega dohodka za izgradnjo krajevnega kulturnega doma«, ali »Neposredni proizvajalci so iz stabilizacijskih vzrokov zavrnili povišanje osebnega dohodka«, ali »Neposredni proizvajalci so se enoglasno odločili za drugačno organiziranost« ali »Neposredni proizvajalci so iz svojega okolja izvolili delegate ali ... ali ... ali ... Takšnih in podobnih ali je nešteto. Epilog pa je kar se da kratek in predvsem zgovoren. Če bi ta naš opevani NEPOSREDNI PROIZVAJALEC sramežljivo predlagal v začetku omenjeni administratori, ki ima mimogrede povedano, v povprečju za najmanj tretjino večji osebni dohodek, da zamenjata delovno mesto in s tem čast in slavo, bi mu do dna srca globoko užaljena urno zabrusila: »Ja kaj si pa misliš?! Nesramnež nesramni, tako se pa že ne bom ponižala. Zakaj sem pa napravila strojepisni tečaj? Zato, da bom delavka že ne!! NIKOLI! Nesramnost pa taka .....!

Amadeo

Kaj iščeš Pero?
Iščem luknjo...

V mesecu juliju je bil izdelan periodični obračun za prvo polletje 1982, iz katerega navajamo nekaj pokazateljev, ki imajo li-

kvidnostne posledice. Podatki so podani v 000 din za delovno organizacijo kot celoto.

Zaloge	Plan		Dejanske zaloge v 1982			Indeks	
	1982		1/01	31/03	30/06	4 : 1	4 : 2
	1	2	3	4			
- Sur., mat., emb.	550.119	561.879	570.218	620.239	112,7	110,4	
- Polproizvodi in gotovi proizvodi	494.731	166.599	318.282	331.065	66,9	198,7	
Skupne zaloge	1.044.850	728.478	888.500	951.304	91,0	130,6	

Vezava obratnih sredstev v dnevih

TOZD	Terjatve kupcev Plan	do Dejansko	Zaloga materiala razreda 3				Zaloga gotovih izdelkov razreda 6	
			Plan		Dejansko		Plan	Dejansko
Metalurgija	29,5	24,0	42,9	76,5	31,3	27,6		
Kemija Celje	19,7	26,4	37,9	51,3	29,8	32,8		
Kemija Mozirje	15,0	17,7	35,2	45,3	26,7	17,4		
Grafika	17,0	14,7	77,6	94,9	55,4	12,8		
Vzdrževanje	15,0	16,8	153,5	365,6	-	-		
Transport	15,0	18,7	30,0	14,5	-	-		
Energetika	15,0	29,2	18,3	6,3	-	-		
Titan dioksid	58,7	46,9	51,8	42,2	21,5	49,5		
Veflon	15,0	221,1	82,0	129,4	33,5	13,7		
		29,0		72,3		31,3		

V primerjavi s finančnim planom za leto 1982 je močno odstopanje le pri vezavi surovin in materiala in to v Metalurgiji, Kemiji Celje, Grafiki, Vzdrževanju in Veflonu.

Stopnja zadolženosti in angažiranost lastnih poslovnih sredstev:

a) trajni viri poslovnih sredstev 2.044.587
 b) krediti 974.721
 - dolgoročni 774.894
 - kratkoročni 199.827
 koeficient = trajni viri : krediti = 2,10

Iz izračuna razmerja med lastnimi in

- za pokritje osnovnih sredstev 1.485.632 oz. 72,7 %
 - za pokritje obratnih sredstev 548.285 oz. 26,8 %
 - za pokritje izgube 10.670 oz. 0,5 %
 2.044.587 oz. 100 %

Angažiranost virov poslovnih sredstev za posamezne vrste naložb je 30/06-1982 naslednja (brez skladov).

NALOŽBE

I. Osnovna sredstva in plasmani	2.879.882
Skupaj	2.879.882
II. Zaloge	
- material	620.239
- polproizvodi in gotovi proizvodi	331.065
Skupaj	951.304
III. Denarna sredstva in sredstva v obračunu	
1. denarna sredstva	
- žiro računi "blag.	32.162
- devizni rač., akreditivi in druga denarna sredstva	169.616
2. vrednostni papirji	263.958
3. terjatve iz naslova prodaje	517.124
4. druge terjatve iz posl. razmerij	117.661
5. finančna in obračun. razmerja	598.268
6. aktivne časovne razmejitve	3.368.885
Skupaj	5.067.674

tujimi poslovnimi sredstvi, vidimo relativno močno lastno materialno osnovo poslovanja in normalno stopnjo zadolženosti, saj razpolagamo kot celotna DO na 1 dinar kreditov z 2,10 dinarji lastnih sredstev. Ta ugodnost pa je v tem položaju paralizirana v povečanem stanju tako zalog gotovih izdelkov in zalog surovin in materiala, kar, kot že uvodoma rečeno, negativno vpliva na likvidnostni položaj.

Pripominjamo, da je za prvo tromesečje letos ta koeficient znašal le 1,27.

Lastna poslovna sredstva imamo angažirana za naslednje namene:

IV. Plasmani iz poslovnih sredstev 15.467
V. Poslovna sredstva izven uporabe 14.900
 Skupaj poslovna sredstva 8.929.227

VIRI

- posl. sklad - del za osn. sredstva	1.485.632
- krediti za osn. sred.	741.792
- dolgoroč. združ. sredstva	608.036
- drugi viri za pokritje osn. sred.	44.422
- posl. sklad za obratne namene	483.926
- odstop. sred. v trajno upor.	64.358
- posl. skl. za kritje izgub	10.671
- krediti za obrat. sred.	232.929
- obveznosti iz plačilnih instrumentov	66.474
- obveznosti do dobavit.-del	492.679
- finanč. in obrač. razmerja	608.987
- obveznosti za OD	55.249
- druge obveznosti	426.160
- pasivne čas. razmejitve	3.481.130
- dohodek	126.782

Aleksander Rojnik

Poslovili smo se

V letošnjem letu se je poslovil od nas Dani Ferjanc, zunanji kurir, vesel, živahen in še vedno poln življenja. Ko smo se ob odhodnici pogovarjali z njim, je bil nekoliko drugačen, bolj resen, kot smo ga bili vajeni, saj se je poslavljajal od Cinkarne, v kateri je delal 33 let.

Rojen je bil 17. maja 1924 v Grana ob Bači blizu Idrije. 1941 je bil izseljen v Slavonijo, nato pa 1949. leta prišel v Cinkarno, kjer se je zaposlil kot kopalničar, kasneje je bil še čuvaj, industrijski miličnik in nazadnje raznašalec pošte.

Leta 1943. je šel v partizane, kjer je bil trikrat ranjen. Na te čase ima nepopisno lepe spomine, ki jih mlajša generacija lahko doživlja samo ob pripovedovanju starega partizana. Boril se je za svobodo, za boljši danes in jutri, a je to plačal s tem, da je danes tridesetodstotni vojni invalid.

V samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah v podjetju ni sodeloval, je pa aktiven pri Zvezi borcev.

Povedal nam je, da je delo kurirja z veseljem opravljal, kar smo lahko tudi sami opazili iz njegove vedrine in vedno dobrega razpoloženja.

Naj povemo še to, da je bil pri delu marljiv in vesten, saj smo se z njim srečevali vsak dan točno ob isti uri, ko je nosil in pobiral pošto, za nameček pa povedal še kaj, kar nas je spravilo v dobro voljo.

I. T.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi ljube mame Cilke Pirš, se vsem v računovodskem sektorju iskreno zahvaljujem za darovani venec in spremljanje na zadnji poti.

Žalujocha hčerka Vida Pangerl z družino

ZAHVALA

Ob izgubi dragega očeta, se zahvaljujem sodelavcem v tozdu Grafika - obrat tiskarskih plošč-za izraze sožalja in darovano denarno pomoč namesto venca.

Emil Jazbinšek

Jubilejne nagrade

Skupna delovna doba 10 let

Marija Širko, prvi analitik, Anton Žagar, kurjač parnih kotlov, Stjepan Bukvič, skupinovodja izdelovalcev zmesi, Franc Habjančič, izpraznjevalec kristalizacije, Dušan Pravdič, I. analitik, Anton Stiplovšek, notranji kurir, Rozalija Večko, planer, Franc Vogrinc, pobiralec odrezkov, Martin Vuzem, delavec na pigmentaciji.

Franc Bukvič, brusilec ofset plošč, Nikolaj Erdelji, II. tehnolog v razvoju, Irena Ferlež, vodja organizacijske službe, Dragutin Ledinski, opravljalec naprav za mehansko obdelavo, Zdravko Pernič, I. skupinovodja v pakirnici, Zdenko Runjak, strojnik težkih del. strojev, Ramo Selimovič, oblikovalec, Franc Skok, II. valjač, Marija Slatenšek, izdelovalec in pakovalec rondel, Simona Tufegzič, I. strežaj kopeli.

Mirko Hranič, kurjač rafiniranih peči, Dragica Levar, tretji preoblikovalec UM, Asim Turkič, rafiner.

Skupna delovna doba 20 let

Anto Iveljič, vodja oddelka v proizvodnji, Ivan Jakše, drugi transportni delavec, Dragutin Srbotnjak, izmenovodja, Tomaž Žolgar, obratovodja, Jurij Amon, obratovodja, Karel Cmok, vodja razvoja in investicij, Konrad Cverle, izmenovodja, Emil Gajšek, izmenovodja, Anton Guzej, I. rezalec, Jožef Krajnc, I. izdelovalec preparatov, Valter Lončar, šofer kamionov in poltovornih avtomobilov, Alojz Podgrajšek, pražilec, Franc Sajovic, pakovalec tiskarskih barv in tiskarskih plošč.

Živojin Đorđević, kurjač thede peči, Kristina Ažman, strokovni delavec v komerciali, Slavko Ojdanič, tehnolog v razvoju.

Skupna delovna doba 30 let

Anton Križanec, livar električne peči, Ivan Amon, žerjavovodja, Jože Hilgert, II. rezalec, Anton Mlakar, predelovalec v gradbenem, Jožef Pliberšek, vodja oddelka v proizvodnji, Stanko Rep, delavec v dvoriščni skupini, Jože Videc, opravljalec naprav, Ladislav Zorko, kurjač parnega kotla.

Stvo Sešič, sorter pločevine, Hinko Štumberger, prvi transportni delavec, Ljuba Benetek, prvi skladiščnik, Gregor Blazinšek, pražilec, Stanko Marušek, drugi pleskar.

Kadrovske vesti

Izstopi v mesecu aprilu 1982

Milenko Vukšič - Vzdrževanje, drugi ključavničar, Franjo Borič - Vzdrževanje, prvi ključavničar, Mato Batarilo - Vzdrževanje, drugi preoblikovalec UM.

Posojila za novogradnjo in adaptacijo

V letošnjem letu je stanovanjska komisija obravnavala 114 prošenj za novogradnjo in 22 prošenj za adaptacijo ter 2 prošnji za nakup starih hiš. Stanovanjska komisija je opravila vse ogleda in na svoji 10. redni seji, dne 11.6.1982 sprejela sklep, da se dodeli posojilo naslednjim prosilcem:

NOVOGRADNJE

Priimek in ime	možnost dodelitve	dodeljeno v prejšnjih letih	dodeljeno v letu 1982	
1. ARNŠEK Štefan	200.000,00	-	105.000,00	
2. AHEL Josip	200.000,00	110.000,00	90.000,00	limit
3. BUKOVEC Marjan	200.000,00	62.000,00	105.000,00	
4. BUKVIČ Stjepan	200.000,00	107.000,00	93.000,00	limit
5. BUKŠEK Franc	200.000,00	-	105.000,00	
6. BELE Jožef	200.000,00	152.000,00	48.000,00	limit
7. BUKVIČ Danica, Izidor	300.000,00	-	150.000,00	
8. BUKŠEK Herman	200.000,00	-	105.000,00	
9. COCEJ Štefka, Oto	300.000,00	135.000,00	165.000,00	limit
10. FRELIH Marjana	200.000,00	107.000,00	93.000,00	limit
11. FIRŠT Anton	200.000,00	-	105.000,00	
12. FERČEC Stjepan	200.000,00	-	105.000,00	
13. FIŠER Franc	200.000,00	-	105.000,00	
14. GOVEDIČ Jože	200.000,00	127.000,00	73.000,00	limit
15. GABER Milan	200.000,00	150.000,00	50.000,00	limit
16. GRAČNER Jože	200.000,00	-	105.000,00	
17. GOVEDIČ Anton	200.000,00	132.000,00	68.000,00	limit
18. GROSEK Albin	200.000,00	152.000,00	48.000,00	limit
19. GAJSEK Emil	150.000,00	90.000,00	60.000,00	limit
20. GRAČNER Ivan	200.000,00	57.000,00	105.000,00	
21. GAŠPARIČ Dragutin	200.000,00	-	105.000,00	
22. GORŠEK Janez	200.000,00	67.000,00	105.000,00	
23. GAMILEC Stjepan	200.000,00	80.000,00	120.000,00	limit
24. HORVAT Anton	200.000,00	40.000,00	105.000,00	
25. HROVATIČ Ivan	150.000,00	60.000,00	90.000,00	limit
26. HORVAT Jože	200.000,00	40.000,00	105.000,00	
27. HRIBERŠEK Ivan	200.000,00	80.000,00	120.000,00	limit
28. JAGER Zlatka	200.000,00	102.000,00	98.000,00	limit
29. JUSTIN Zoran	200.000,00	-	105.000,00	
30. JURAJA Silvester	200.000,00	82.000,00	118.000,00	limit
31. JAZBINŠEK Emil, Jožefa	225.000,00	110.000,00	115.000,00	limit
32. KUZMIČKI Jože	200.000,00	60.000,00	105.000,00	
33. KOŠENINA Marjana	200.000,00	-	105.000,00	
34. KAMENŠČAK Ivan	200.000,00	-	105.000,00	
35. KRAJNC Anton	200.000,00	142.000,00	58.000,00	limit
36. KOVAČIČ Franc	200.000,00	67.000,00	105.000,00	
37. KROFL Avgust	200.000,00	87.000,00	113.000,00	limit
38. KRKALO Ivan	200.000,00	107.000,00	93.000,00	limit
39. KOLAR Jože	200.000,00	182.000,00	18.000,00	limit
40. KOZOVINC Bernard	200.000,00	162.000,00	38.000,00	limit
41. KOREZ Srečko	200.000,00	115.000,00	85.000,00	limit
42. KODRIČ Milan, Zvezdana	300.000,00	155.000,00	145.000,00	limit
43. KRIVEC Franc	200.000,00	50.000,00	105.000,00	
44. KOTNIK Kristan	200.000,00	112.000,00	88.000,00	limit
45. KRANJEC Ivan	200.000,00	72.000,00	128.000,00	limit
46. KAKER Ivan	200.000,00	87.000,00	113.000,00	limit
47. LUKAČ Vlado	200.000,00	167.000,00	33.000,00	limit
48. LAMPRET Jože	200.000,00	72.000,00	128.000,00	limit
49. LESKOVAR Stanko	200.000,00	150.000,00	50.000,00	limit
50. LUGARIČ Alojz	150.000,00	80.000,00	70.000,00	limit
51. LAVRE Marija	200.000,00	152.000,00	48.000,00	limit
52. LEDINSKI Dragutin	200.000,00	-	105.000,00	
53. LAMOT Drago, Katarina	300.000,00	-	150.000,00	
54. LONČAR Franjo	200.000,00	30.000,00	105.000,00	
55. MLINARIČ Jože	200.000,00	-	105.000,00	
56. MALGAJ Ivanka	200.000,00	72.000,00	128.000,00	limit
57. MULEJ Dani	200.000,00	72.000,00	128.000,00	limit
58. MLAKAR Stanka	200.000,00	112.000,00	88.000,00	limit
59. NOVAK Danica	200.000,00	90.000,00	110.000,00	limit
60. OREL Anton	200.000,00	107.000,00	93.000,00	limit
61. OGRIZEK Anica	200.000,00	112.000,00	88.000,00	limit
62. POLENIK Maks	200.000,00	102.000,00	98.000,00	limit
63. PAVIČ Terezija	200.000,00	107.000,00	93.000,00	limit
64. PETROVIČ Stjepan	200.000,00	-	105.000,00	
65. PULKO Jože	200.000,00	-	105.000,00	
66. PEZEROVIČ Sadik	200.000,00	-	105.000,00	
67. RAKUN Franc	200.000,00	-	105.000,00	
68. RIBIČ Franc	200.000,00	-	105.000,00	
69. SLAPNIK Jaroslav	200.000,00	102.000,00	98.000,00	limit
70. SMILJANEC Marijan	200.000,00	-	105.000,00	
71. SEDOVNIK Ivanka	200.000,00	170.000,00	30.000,00	limit
72. SKALE Jurij	150.000,00	82.000,00	68.000,00	limit
73. SMRKOLJ Gasper	150.000,00	80.000,00	70.000,00	limit
74. SELČAN Irena	200.000,00	112.000,00	88.000,00	limit
75. ŠAFRANKO Stjepan	200.000,00	-	105.000,00	
76. ŠKORJANC Marija	200.000,00	182.000,00	18.000,00	limit
77. ŠANTEJ Irena	200.000,00	62.000,00	105.000,00	
78. ŠOLMAN Zlatka	200.000,00	167.000,00	33.000,00	limit

79. ŠIMUNOVIČ Dusašan	200.000,00	62.000,00	105.000,00	
80. ŠMON Leopold	200.000,00	172.000,00	28.000,00	limit
81. TISELJ Rozika	200.000,00	35.000,00	105.000,00	
82. ULAGA Damjan	200.000,00	122.000,00	78.000,00	limit
83. UMEK Helena	200.000,00	-	105.000,00	
84. VRHOVSKI Leopold	200.000,00	87.000,00	113.000,00	limit
85. VUZEM Marija, Rudolf	300.000,00	77.000,00	150.000,00	
86. VUZEM Štefica	200.000,00	77.000,00	123.000,00	limit
87. VINDER Cveto	200.000,00	-	105.000,00	
88. VARJAČIĆ Stanko	200.000,00	40.000,00	105.000,00	
89. ZAVERŠEK Breda	200.000,00	162.000,00	38.000,00	limit
90. ZAGOZDA Vinko	200.000,00	162.000,00	38.000,00	limit
91. ZUPANČ Anton	200.000,00	90.000,00	110.000,00	limit
92. ZAGORŠČAK Slavko	200.000,00	35.000,00	105.000,00	
93. TOFANT Anton	200.000,00	162.000,00	38.000,00	limit

A D A P T A C I J E

Priimek in ime

1. BUTOLEN Avgust	200.000,00	132.000,00	68.000,00	limit
2. BUKVIČ Mijo	200.000,00	92.000,00	108.000,00	limit
3. ČUDEN Franc	200.000,00	-	70.000,00	
4. FIŠER Jože	200.000,00	45.000,00	70.000,00	
5. GOVEDIČ Alojz	150.000,00	10.000,00	30.000,00	
6. KOCMUT Majda	200.000,00	-	70.000,00	
7. KOSI Mojmir, Breda	225.000,00	110.000,00	50.000,00	
8. MLINAR Ivan	200.000,00	30.000,00	30.000,00	
9. MURK Stjepan	200.000,00	25.000,00	50.000,00	
10. MAVRIČ Jože	200.000,00	-	50.000,00	
11. REYA ČRETNIK Ana	200.000,00	-	70.000,00	
12. SREBOT Štefica	200.000,00	-	70.000,00	
13. STANIČ Milena	200.000,00	-	70.000,00	
14. SALOBIR Karel	150.000,00	25.000,00	50.000,00	
15. SMILJANEC Dragutin	200.000,00	132.000,00	68.000,00	limit
16. ŠKOBERNE Marija	200.000,00	-	70.000,00	
17. ŠARLAH Emil	200.000,00	-	70.000,00	
18. VENKO Jožef	200.000,00	127.000,00	73.000,00	limit
19. WIDOVIČ Stanko, Ivanka	225.000,00	6.000,00	70.000,00	
20. ZUMBERI Sonja	200.000,00	125.000,00	75.000,00	limit

Posojilo se ne odobri prosilcem, ki so pred leti že prejeli posojilo do limita, so od prošnje odstopili ali pa niso imeli urejene dokumentacije. Ti prosilci so:

1. ŽUNTER Franc	11. PETROVIČ Milan, Milka
2. PETROVIČ Franjo	12. SMILJANEC Josip, Ana
3. JAKOB Ludvik	13. GLOJNARIČ Jože, Štefanija
4. ŠTRAVS Alojz	14. ZUPANČ Ivan
5. JAGODIČ Marija, Miha	15. DROBNIČ Franc
6. PEVEC Vida	16. ROŠER Ljudmila
7. AHTIK Martina	17. TROGER Stane
8. ČAKŠ Vinko	18. ČAJIČ Angelina
9. SMOLE Anton	19. KAMENŠEK Jože
10. GERMADNIK Ivan	20. TIRNANIČ Irena
	21. TANASIJEVIČ Jovan

Prav tako se posojilo ne odobri KOBINOVIČ Adilu, ker je območje gradnje oddaljeno več kot 50 km.

Tov. REBOV Janku in tov. JUG Slavku se ne odobri posojilo za adaptacijo stanovanj, katerih lastnik sta Cinkarna oz. Emo. Imenovana sta nosilca stanovanjske pravice.

Od prošnje za posojilo za nakup stare hiše je odstopil tov. KLAUŽAR Brane, tov. JURKOŠEK Ivanu pa se posojilo za nakup hiše ne odobri, ker jo je že kupil.

Družbeni standard

Stjepan Kovačević - Metalurgija, pripravljalec vode, Stevo Maslek - Metalurgija, pripravljalec vode, Franc Kovačević - Kemija Celje, pomočnik kurjača v Zn-belilu, Mladen Pšihistal - TiO₂, mlinar na peščenem mlinu, Aleksandra Rak - DSSS, posluževalec v okrepčevalnici, Jože Tiršek - Kemija Mozirje, izdelovalec barv in drobnih naprav.

V JLA so odšli:

Martin Babnik, Vzdrževanje, tretji obratni električar, Radomir Đaković, Kemija Celje, pom. kurjača v Zn-belilu, Jože Deželak, Vzdrževanje, drugi elektromehanik, Miroslav Vrhovac, TiO₂, delavec na kristalizaciji, Elkaz Šljivar, Vzdrževanje, drugi ključavničar, Stjepan Novak, Vzdrževanje, tretji strugar,

Antun Cafuta, TiO₂, polivalentni del. na pripravi surov., Tomislav Pinjušič, Vzdrževanje, tretji ključavničar, Branko Smiljanec, TiO₂, drugi analitik, Miro Lončarevič, Metalurgija, drugi ključavničar, Mladen Ferčec, Vzdrževanje, tretji ključavničar, Drago Fidler, Vzdrževanje, tretji ključavničar.

Vstopi v mesecu aprilu 1982

DSSS: pravna služba - pripravnik »VIS«, posebna finančna služba - referent v oddelku finančne operative, pravno samoupravna služba - administrator, družbeni standard - en posluževalec v okrepčevalnici.

METALURGIJA: keramika - dva voz-ača surovin in drobnega šamota, valjar-na - dva četrti valjača, pražarna ferosul-fata - pražilec, sekundarna proizvodnja

- pomočnik kurjača livarja.

KEMIJA CELJE: Litopon - trije opravljalci filtrov in mešalnih naprav, opravljalac peči in agregatov.

VZDRŽEVANJE: Vzdrževalec tehničnih objektov, drugi pleskar, vzdrž. opreme za metalurgijo - tretji obratni električar, vzdrž. opreme za metalurgijo - dva druga ključavničarja, Vzdrž. tehn. opreme - tretji tehnolog v razvoju, Centralne strojne delavnice - dva ključavničarja, tretji merilec, tretji strugar, Centralne elek. in ARM del. - obratni električar, Centralne strojne delavnice - tretji mazač.

TiO₂: priprava vode - strojnik priprave dela.

VEFLON: PTFE - drugi preoblikovalec UM.

IZSTOPI V MESECU MAJU 1982

Strahimir Đurič, Metalurgija - pripravljalec vode, Ljubo Žujič, Metalurgija - II. valjač, Ismet Salih, Vzdrževanje - III. ključavničar, Miča Imanović, Metalurgija - pakovalec tržnih produktov, Stjepan Lonjak, Kemija CE - pakovalec tržnih produktov, Nuha Hajdini, Kemija CE - opravljalec naprav za mehansko obdelavo, Milojka Mahne, Vzdrževanje - snažilka, Zlate Trajčeski, TiO₂ - delavec na filtraciji, Lazar Radič, Metalurgija - I. valjač, Slavko Jug, Vzdrževanje - I. ključavničar, Kristina Ažman, DSSS - I. strokovni delavec v komerciali.

V pokoj je odšel:

Danijel Ferjanc, DSSS - zunanji kurir, delovna doba v Cinkarni Celje 33 let 7 mes.

VSTOPI V MESECU MAJU 1982

DSSS: Splošna služba: snažilka, Marketing: drugi strokovni delavec, Pravno samoupravna služba: Stenodaktilograf. METALURGIJA: Skupne službe: administratorica, pripravnik »S«.

KEMIJA CELJE: OOB: trije opravniki filtrov in mešalnih naprav, Gradbena lepila: dva opravnika filtrov in mešalnih naprav, Modri baker: opravnik filtrov in mešalnih naprav.

GRAFIKA: Tiskarna: ofset strojnik, Tiskarske barve: prvi skupinovodja v Grafiki.

VZDRŽEVANJE: Vzdrževanje opreme za TiO₂: tretji ključavničar, Vzdrževanje skupne službe: tehnik v razvoju, Skladišče: drugi skladiščnik.

TRANSPORT: Naklad-razklad: dva tretja transportna delavca

ENERGETIKA: Plinarna: drugi delavec v plinarni

TiO₂: Skupne službe: četrti polivalentni delavec, četrti analitik.

Herletova pozimi

(Nadaljevanje s prejšnje številke)

Kljub temu zahteva veliko časa, ker je psihično zelo naporen. Možno je namreč zabiti le en varovalni klin. Popoldan je že, ko dospemo do izstopnega kamina, ki smo se ga ves čas najbolj bali. Na naše veliko začudenje in srečo pa je skoraj kopen in ne predstavlja velike ovire.

Priplezam za Jušem na rob stene. Poda mi roko, objame me in poljubi. Opazim, da ima v očeh solze. Tudi meni je, kot bi požrl cmok. Ne govoriva, ko čakava Bojča. Šele on spregovori: »Zmogli smo jo«. Pa spet stisk rok in objem, kot je možen le med najboljšimi prijatelji. Za nami je vsa tesnoba in negotovost zadnjih treh dni. Zavedam se, kaj je resnična sreča, tako čista in velika, da bi jo besede težko opisale. Zavedam se, da živim, da sem človek. Tudi prijatelja čutita enako.

Ko mine prvi trenutek vznesenosti, se zavemo, da moramo v dolino. Čakajo nas. Sestopamo po Kopinškovi poti. Stemni se, goro zajemajo megle. Zgrešimo prehod. Zaidemo nad skalne skoke. Poskusimo s spustom po vrvi. A skoki so visoki in vrvi prekratke. Odločimo se za vrnitev na vrh Ojstrice in sestop po lažji poti čez Škarje. Telo komaj še uboga misli, ko se ponovno vzpenjamo. Napori treh dni v steni so opravili svoje. Dve uri smo zgubili z iskanjem prehoda, do vrha se dobesedno privlečemo v štirih urah. Na južni strani Ojstrice se sneg ugreza preko kolen. Najtežji je kratek vzpon na Škarje. Vsakih nekaj metrov se sesedemo v sneg. Potrebno je veliko volje in spodbujanja. S Škarij do bivaka gre le še navzdol, vendar se samo še valimo. Na bivaku popadamo na pograd. Morali bi v dolino, toda telesa ne ubogajo več. Od najsrečnejših ljudi, ki so pred devetimi urami izplezali na rob stene, so zdaj samo še sence. Brez misli, brez volje, z eno samo željo. Nič več naporov, samo še počitek.

Zjutraj smo kot prerajeni. Napori so pozabljeni, objemamo se od veselja. Čim prej v dolino. Rekli smo, da pride mo v dveh, največ treh dneh, danes pa se pričinja že četrti dan. V Logarski so že reševalci. Nič nam ne očitajo, prijatelji nam le stisnejo roke.

Od vseh pa sta najbolj vesela Jerca in Ivan. Zadnjo noč sploh nista več spala. Močna goveja juha nas čaka še drugi dan. Lep je občutek po težko doseženem uspehu, še lepše pa je spoznanje resničnega prijateljstva.

Herletova smer v severni steni Ojstrice

Ocena: V, A1/IV, 450m

Prva zimska ponovitev: Jože Zupan, Bojan Šrot in Slavko Cankar (vsi člani AO Celje) od 9. do 11. 1. 1982. Čas učinkovitega plezanja 25 ur.

Slavko Cankar

Izlet na Golico

Golica je 1935 m visok vrh v Karavankah. Znana je po poljanah snežno belih narcis, ki se razcvetijo v drugi polovici maja. Ker Cinkarnarji Golice že nekaj pomladi nismo obiskali, smo se za ta izlet odločili letos. Izlet je bil enodneven, pot pa manj zahtevna, zato so se tega izleta udeležile tudi družine s planinci - cicibani.

Pot proti lovski koči

Kljub veliki udeležbi je deževno jutro marsikoga zadržalo v topli postelji. Dež nas je spremljal samo do Kranja. Peljali smo se do Planine pod Golico, naprej pa smo se odpravili peš. Izbrali smo najpolačnejšo pot. Po enourni hoji so se zaslišali kliči v sili: Mamica, lačen, žejen! Tudi nam odraslim je bil ta klic kar všeč. Bazni tabor smo postavili na prvi planšariji. Kako je bil postanek potreben, se je pokazalo, ko smo se vsi postavljali na glavo v nahrbtnike. Še posnetek za spomin in nadaljevali smo pot do lovske kočice, kjer smo pustili nahrbtnike in se odpravili na sam vrh, od koder je bil čudovit razgled na Dravsko dolino na Vrbsko jezero. Vpisali smo se v spominsko knjigo in se

Posnetek za spomin

odpravili nazaj k lovski koči, od koder smo se po krajšem počitku začeli strmo spuščati v dolino.

Zlato jabolko ali Kranjska lilija

Latinsko *Lilium carnolicum*

Cveti junija in julija

Posebno veliko je lilij na melišču pod Tičarico

Med potjo smo se ustavili na domačiji pri Batalu, kjer se ukvarjajo s kmečkim turizmom. To kmetijo nam je priporočil naš planinski prijatelj Pavle, katerega upam, vsi poznate. Po izdatnem kosilu smo se vrnili k avtobusu, ki nas je varno pripeljal nazaj v Celje.

Številna udeležba na izletu je dokaz, da si planinci takšnih manj zahtevnih izletov želijo in bi bilo zaželeno organizirati še kakšnega.

Planika, očnica

Latinsko *Leontopodium alpinum*

Cveti od julija do septembra.

Raste na travnikih in skalnih razpokah v Julijskih in Savinjskih alpah ter Karavankah. Poleg Blagajevga volčina naša prva z zakonom zaščitena rastlinska vrsta (leta 1898).

